Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... гараһа | № 292 (16515) | 1983 оной декабриин 21, среда | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

...арбан нэгэдэхи зар-...овно Соведэй һунгал-...алтэй, үнгэргэлгэтэй хол-...тийна организацинуудай ...дые КПСС-эй Цент-...омитет хаража үзэбэ. ...ай гүрэнэй засагай ...ттаанда үнгэргэгдэхэ ээл-...лта Совет гүрэнэй нии-...ческэ ажабайдалдахи ...эрэг болоно гээд бата-... тогтоол дотор тэмдэг-...оциалис демократиие ... хүгжөөлгэдэ, СССР-... Соведэй, ороной ара-...дуудай бүхы Соведүү-...хи ажал ябуулгада ...а шанартай байха юм.

... XXVI съездын шинд-...ые, түсэбтэ табан жэ-...ринуудые бодото дээ-...үлхын түлөө тэмсэлэй ...ай шатада мүнөөнэй ... кампани үнгэрхэ бай-...ын болон КПСС-эй ... Комитедэй удаадахи ...эй шиидхэбэринүүдһээ ... гараһан совет обще-...омическа, социально-... болон оюун бодолой ... тодорхой зорилгонууд-... холбоотойгоор һун-...а тээхи бүхы хүдэлмэ-...йна организацинууд үн-...гатай.

... империализмын зэ-...орондын байдалай улам ...эй болоод байһан саг-...ада бэлэдхэл эхилхэнь, ... байдалда Коммунис ...Совет гүрэн социализ-...үү оронуудтай хамта ...ал сахин хамгаалхын, ...ай аюулые зайсуулан ...ээ залан шууд тэмсэл ...унгуулиин кампаниин ...нис партияа тойрон ...эй бүри нягтаар жаг-...рамдал аршалан хам-...өө бүри ехэ зориг гар-...й экономическа болон ...сэ шадалые бэхижүүл-...үсэ шадалаа үгэхэ гээ-...

...Верховно Соведэй һун-...эдхэлые, тэрэнние үн-... эмхидхэлэй ба үзэл ...олой-политическэ дээдэ ...үнгэргэлгые хангаха, ...онституциие ба СССР-...но Соведтэ һунгалта ...тай Хуулиие наринаар ...з союзна республика-...партинуудай ЦК-нуу-...н крайкомуудые, об-... окружкомуудые, гор-... райкомуудые, СССР-...Хүсэнүүдэй политорга-...СС-эй Центральна Ко-...галба. Социалис ара-дай засагые саашадань хүгжөөхэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ, гүрэнэй болон обществын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ эрхэтэдые бүри үргэнөөр хабаадуулха, партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ совет хүнүүдэй ажалай болон политическэ эдэбхи үүсхэлые элсүүлхэ тэмдэг доро энэ шухала политическэ кампани үнгэрхэ зэргэтэй.

Партиин табиһан экономическа ба социальна хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, Соведүүд болон ажалша коллективүүдэй үүргые ба нэрэ хүндые дээшэлүүлгэдэ, гүрэнэй ба ажахын зургаануудай хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулгада, гурим, журам бэхижүүлгэдэ, олониитэ зоной эдэбхи үүсхэлые дэгжээлгэдэ һунгалтада бэлэдхэл ехэ туһа нэмэри болохо зэргэтэй.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэлэй, тэрэнние үнгэргэлгын үедэ партийна, совет, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, ажахын зургаануудай, пропаганда болон агитациин хэрэгсэлнүүдэй эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриин гол удхань гэбэл, иимэ:

— байгша оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ, түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ жэгдэ һайн хүдэлмэри хангалтада ажалшадые элсүүлхэ; үйлэдбэриие саашадань эршэдхэхэ, түсэбтэ табан жэлэй үнгэрһэн жэлнүүдэй хүсэд дүүргэгдээгүй түсэбтэ даабаринуудые хүсэлдүүлхэ; хэлсээнүүд болон захянуудай ёһоор эльгээгдэхэ юумые наринаар дүүргэхэ, гол фонднуудые саг болзортонь ашаглалгада оруулха, малай үбэлжэлгые, хабарай тарилгада бэлэдхэлые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ, ажалай социалис журам али бүхы талаарнь бэхижүүлхэ;

— ороной экономическа болон оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, арадай һуудал байдалай үргэлтые хангаха талаар КПСС-эй үрэ түгэс ажал ябуулгые, хүгжэлтэ түгэс социализмын СССР-эй Конституци дотор батадхагдаһан түүхэтэ түйлалтануудые, социалис демократиин гол ёһонуудые гүнзэгыгөөр тайлбарилха; СССР-эй арадуудай хани барисаанай, совет патриотизмын болон социалис интернационализмын үзэл бодолтойгоор, социализмын түйлалтануудые хамгаалхаар хододоо бэлэн байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ;

— Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политикые, дэлхэйн социалис хани харилсаае бэхижүүлхэ, эб найрамдал сахин хамгаалха ба батадхаха талаар тэрэнэй ажал ябуулгые идхаха, империализмын хархис, арадуудта харша уг удхые, США-гай болон НАТО-гай дай жүрөөдэлгын бузар муухай түсэбүүдые эдэбхитэйгээр элишэлхэ; уласхоорондын байдалай үйлэ хэрэгүүдтэ ангиин шэнжэтэйгээр хандахаар, һэримжэтэй байхаар хүмүүжүүлхэ; империалис һүйдхэлтэ номнолгодо шанга сохилто үгэхэ, буржуазна худал хуурмаг демократиие үндэһэ баримтатайгаар шүүмжэлхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта хадаа арадай депутадуудай Соведүүдэй, гүрэнэй бүхы органуудай ажал ябуулгын харалга болохо ёһотой гээд тогтоол дотор онсолон заагдана. Энээнние харада абажа, һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ хүн зониие хангалгатай, совет хүнүүдэй соёлой болон социально-ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалгатай холбоотой предприятинуудай, организацинуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха шухала. Эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин бүхы арга хэрэгсэлнүүдээр һунгалтын урда тээхи хэмжээ ябуулгануудта ажалшадые, бүхы һунгагшадые бүри үргэнөөр, эдэбхитэйгээр хабаадалгые хангаха гэжэ партийна, совет, профсоюзай, комсомолой организацинуудта дурадхагдаа. Һунгалтын урда тээхи суглаануудай бүтэмжэтэй һайнаар үнгэрхын тула шухала эрхэ байдал байгуулха, тэдээн дээрэ гүрэнэй органуудай хүдэлмэри, һунгагшадай захянуудые дүүргэлгэ шүүмжэлхы ёһоор сэгнэгдэхэ, бэрхэшээлнүүд ... дутуу дундадэжэ, тэдэнние ... хэмжээнүүд харада абаха.

Депутадуудаар һунгагдаха кандидадуудые болон һунгуулиин комиссинуудай бүридэлдэ түлөөлэгшэдые дэбжүүлхэ ба зүбшэн хэлсэхэ ... профсоюзай, комсомолой болон бусад эмхинүүдэй, ... коллективүүдэй, а... ...лаануудай СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай ...алагдаһан эрхын ...хэлэй үедэ хүсэд ...үлэгдэхын тула ...алха.

...а ажал ябуулгын ... ажалшадай дун-...нүүтэй хүдэлжэ ...э нэрэ хүндэтэй хүнүүдые, арадай ёһотой түлөөлэгшэдые олон зоной дундаһаа оложо, депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлхэ шухала. Депутадуудай уялгануудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, һунгагшадай хүсэл эрмэлзэлые харуулжа шадаха кандидадуудай арга шадабариие бүхы талаһаань хаража үзэхэ. Депутадуудта кандидадуудай бүридэлдэ хүдэлмэришэд болон колхозниигууд урдынхидаал гол һуури эзэлхэ, мүн тэрэшэлэн социальна бусад бүлэгүүд болон мэргэжэлнүүдэй ажалшад, эхэнэрнүүд, залуушуул, ветеранууд, дунда шатын техническэ интеллигенци, хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд ёһотойгоор түлөөлэгдэхэ, союзна, автономито республиканууд болон автономито областьнуудай үндэһэн яһатанай хүнүүдэй хажуугаар тэндэ ажаһуудаг бусад яһатанай түлөөлэгшэд депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэхэ ёһотой гээд тогтоол дотор анхарал хандуулагдана.

Ажалша коллективүүдэй һанамжануудые харада абажа, ниитын эмхинүүд депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэтэй холбоотой бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ зэргэтэй. Депутадуудта кандидадуудые һаадгүйгөөр ба үргэнөөр зүбшэн хэлсэхын тула эрхэ байдал байгуулха, ажалшадай бүхы ажаглалтануудта анхаралтай байха хэрэгтэй.

Һунгуулиин комиссинууд болон агитколлективүүдэй эдэбхитэй ажал ябуулга хангаха, партиин дотоодын болон гадаадын политикын асуудалнуудые шадамараар тайлбарилха, илангаяа ажаһуудаг газартань һунгагшадай хүн бүхэнтэй хүдэлмэри ябуулжа шадаха. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдые, үйлэдбэриин түрүүшүүл ба ветерануудые һунгалтада бэлэдхэлдэ ба тэрэнние үнгэргэлгэдэ хабаадахынь тула дурадхаха гээд партийна, совет, профсоюзай болон комсомолой организацинуудта даалгагдаба. Агитационно-ниитэ хүдэлмэриин олон янзын онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, эмхигүй, ёһын тэдысэ хандаха ябадалые дабажа гараха хэрэгтэй. Хүн зоной дунда агитационно-идхалгын, ниитэ-соёлой болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хүтэлбэрилхы кадрнуудые, зохёохы ажалтанай холбоонуудые, һайн дуратанай бүлгэмүүдые; ниитын эмхинүүдые хабаадуулха, соёлой бүхы байшангуудые, клубуудые, кинотеатрнуудые, библиотекэнүүдые ба соёл гэгээрэлэй ба спортивна бусад эмхинүүдые энэ хэрэгтэ элсүүлхэ.

Һунгалтатай хамта ороһон эрхэтэдэй дурадхалнуудта, шүүмжэлхы ажаглалтануудта, гомдолнууд ба мэдүүлгэнүүдтэ тон анхаралтайгаар хандаха, тэдэнние бүридхэлдэ абаха ба хаража үзэхэ тодо гурим байгуулха, хүнүүдэй дурадхаһан болохотой, бүтээмээр бүхы юумэнүүдые бэелүүлхэ гэжэ партийна, совет, ажахын органуудые КПСС-эй ЦК уялгалба. Ажалшадай дурадхалнуудые саг болзортонь хаража үзэхын, абтаһан хэмжээнүүд тухай мэдээсэхын түлөө гүрэнэй органууд болон тушаалта һоурнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала.

Газетэнүүд болон журналнуудай, телевидениин ба радио-дамжуулгын редакцинууд, хэблэлнүүд СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэлдэ ба тэрэнние үнгэргэлгэдэ зорюулагдаһан материалнуудые ходо хэблэжэ ба дамжуулжа байха, номуудые плакадуудые, харуулан ойлгууламжын агитациин хэрэгсэлнүүдые хэблэн гаргажа байха зэргэтэй. Һунгуулиин кампаниин ябасые, тэрээндэ ажалшадай эдэбхитэй хабаадалгые хурсаар харуулха, депутадуудта кандидадууд тухай хөөрэхэ хэрэгтэй. Һунгалтада бэлэдхэхэ талаар партийна организацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые идхан дэлгэрүүлхэ. Ажахын болон политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ, хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха талаар Соведүүдэй болон тэрэнэй органуудай олон талын ажал ябуулгые, Совет гүрэн түрые саашадань нарижуулан һайжаруулха, социалис демократиие гүнзэгыруүлэн хүгжөөхэ, гүрэнэй болон ниитын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулха, эрхэтэдэй эрхэнүүд болон ашаг туһые хангадаг совет Хуулинуудые наринаар сахилгада шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй политикые үргэнөөр харуулха. Соведүүдэй бүгэдэ арадай, демократическа шэнжые, хүн зонтой тэрэнэй холбооной улам бэхижэжэ байһые тодорхой жэшээнүүд дээрэ харуулха.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта хадаа манай ороной ёһотой арадай засагай шэнэ үнэншэмэ гэршэ болохо агууехэ Ленинэй партиие тойрон бүхы совет хүнүүдэй нягта жагсаалые, коммунизмын нангин дээдэ зорилгонуудта совет хүнүүдэй үнэн сэхэ байһые тодоор харуулха бээ гэһэн бата этигэл КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол дотор элирхэйлэгдэнэ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ЦЕНТРАЛЬНА ҺУНГУУЛИИН КОМИССИИН БҮРИДЭЛДЭ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ

СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ түлөөлэгшэдые дэбжүүлгэ декабриин 19-дэ орон доторнай эхилбэ.

Джизакска областиин Пахтакорско районой Ульяновай нэрэмжэтэ совхоздо хамтын суглаан болобо. Хлопок ургуулагшадай комсомол-залуушуулай бригадын хүтэлбэрилэгшэ Х. Рустамовае СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ түлөөлэгшөөр дэбжүүлхэдээ, Джизакска талын шэнэ газарые ашаглалгада тэрэ ехэ хубитаяа оруулһан байна гэжэ тэмдэглээ. Бригадань жэлһээ жэлдэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлана. Х. Рустамова ниитын эдэбхитэй ажал ябуулна. Тэрэ КПСС-эй XXVI съездын делегат байгаа, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат болонхой.

Суглаанда хабаадагшад Х. Рустамовае Центральна һунгуулиин комиссида дэбжүүлхые нэгэн һаналтайгаар шиидхэбэ.

СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретариадай үргэдхэгдэмэл заседани болобо. Зохёохы холбооной правлениин секретарь Н. М. Грибачев заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь, Социалис Ажалай Герой Г. М. Марковые СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлхые дурадхаһан байна, Правлениин секретарьнар С. В. Михалков, А. С. Иванов, В. М. Озеров, Р. И. Рождественский, Ю. Н. Верченко болон бусад энэ дурадхалыень дэмжэбэ. Совет литературые хүгжөөлгэдэ Г. М. Марковай алдар габьяа тухай, тэрэнэй ниитын эдэбхитэй ажал ябуулга тухай тэдэнэр хэлэһэн байна.

СССР-эй уран зохёолшодой холбооной секретариадай үргэдхэгдэмэл заседанида хабаадагшад Г. М. Марковые СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай соёлой таһагые даагша В. Ф. Шауро заседанида хабаадалсаа.

«Сургутнефтегаз» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй «Федоровскнефть» гэдэг нефть болон газ олзоборилгын управлениин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагшадай хамтын суглаан дээрэ хоёрдохи цехэй нефть ба газ олзоборилгын оператор партийна бэшэ Е. К. Пименов Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлэгдэбэ.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Центральна Комитедэй президиумэй үргэдхэгдэмэл заседани Москвада болобо. Москвагай Гүрэнэй ССР Союзай академическэ Бага театрай актриса, СССР-эй арадай артистка Е. Н. Гоголева тэрээн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагые даагша Е. К. Лигачевые СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлхые дурадхаһан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Правда» хэблэлэй типографиин цехэй начальник И. Е. Акиньшин, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь, поэт Е. А. Исаев, СССР-эй арадай артистка, «Советский балет» журналай ахамад редактор Р. С. Стручкова, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Московско городской комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Моисеев гэгшэд энэ дурадхалыень дэмжэбэ.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай президиум Е. К. Лигачевые СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлхые нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

СССР-эй летчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой В. А. Джанибеков Космонавтнуудые һурган бэлдэлгын Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ түбэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлэгдэбэ.

Украинын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь А. А. Титаренко, Украинын республиканска партийна организациһаа СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридхэлдэ оруулагдаһан байна.

Горьковско механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, болон алба хаагшад түлөөлэгшээ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ оруулхые нэрлэбэ. Предприятиин директор Г. С. Бревновые комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлхэ гэһэн тогтоолые эндэ болоһон суглаанда хабаадагшад абаһан байгаа.

КПСС-эй МГК-гай хоёрдохи секретарь Р. Ф. Дементьева Московско городской партийна организациһаа СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлэгдээ.

Гэгээрэлэй, дээдэ һургуулиин ба научна эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Армениин республиканска комитедэй президиумэй үргэдхэгдэмэл заседани дээрэ Ереванай Гайн нэрэмжэтэ 129-дэхи дунда һургуулиин армян хэлэ, литературын багша партийнабэшэ Л. А. Мкртчяниие Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлһэн байха юм.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй президиумэй үргэдхэгдэмэл заседани Москвада болобо. ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев, заседаниие нээгээ. СССР-эй Профессиональна Союзуудһаа түлөөлэгшээ Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлхэ тухай асуудалые хаража үзэбэ. ВЦСПС-эй секретарь А. П. Бирюковае комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлхые заседанида хабаадагшад нэгэн дуугаар шиидхэһэн байгаа.

Ажахын түрүү тугалшан комсомол басаган Н. А. Лошакова Алтайн хизаарай Поспелихинскэ районой Мамонтовай нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагшадай коллективэй зүгһөө Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ оруулагдаба.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. М. Мишин Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай үмэнэһөө Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлэгдээ. ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй бюрогой заседани дээрэ иимэ шиидхэбэри абтаа.

Ашхабадай 7-дохи поликлиникын коллективэй хамтын суглаан дээрэ участково врач-педиатр партийнабэшэ Б. Мурадовае Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлбэ.

«Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмһөө энэ бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ, академик, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Н. Г. Басов комиссиин бүридэлдэ оруулагдаһан байна. «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй правлениин президиумэй заседани дээрэ иимэ шиидхэбэри абтаба.

Эд хэрэглэлгын бүлгэмүүдэй Таджигай республиканска союзай правлениин үргэдхэгдэмэл заседани боложо, Таджикпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. Газибековые Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ дэбжүүлһэн байна.

Казаниин «Органическа синтез» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллективэй суглаан полиэтиленэй цехэй аппаратчица партийнабэшэ Ф. К. Волковае Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ түлөөлэгшөөр дэбжүүлээ.

Эстониин ССР-эй Раквереско районой «Вяйке-Марья» колхоздо хамтын суглаан болобо. Һүнэй комплексын зоотехник-бригадир партийнабэшэ И. А. Риккен Центральна һунгуулиин комиссиин бүридэлдэ оруулагдаба. Тэрэ габшагай ажалаараа, ниитын эдэбхитэй хүдэлмэреэрээ ехэ нэрэ хүндэтэй болоһон хүн юм.

(ТАСС).

...ОЛЭЙ ТҮГЭСХЭЛДЭ ...АБШАГАЙ АЖАЛ

...АРТАЙГААР ЗАҺАБАРИЛНА

...хозой таряашад ...рилгын хүдэл-... ажахын тех-...ортонь, эрхим ... бэлдэхэ та-...аанай районой ...удай үүсхэлые ...кэнэ. ... үнгэргэгдэһэн ... манай меха-... дээшэлүүлэгдэ-... уялга абажа, ... техникэ заһа-...ралнин 23 бо-...ьбди гэжэ мэ-...рээд совхозой механик Петр Павлович Козолупенко хөөрэнэ. — Газарай хүрьһэ элдүүрилгын болон тарилгын техникэ заһабарилагдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Юуб гэхэдэ, тэдэнние сүлөөрхэтэйнь адли заһабарилжа эхилээ һэмди.

Совхозой МТМ-гэй дэргэдэ тусхай заһабарилгын звено хүдэлдэг. Эндэ үнинэй механизаторнууд Сергей Иванович Савиновский, Петр Ильич Корытов, Владимир Бабасанович Ямпилов гэгшэд хүдэлдэг.

Нэгэ доро гурбан гусеничнэ трактор оруулаад заһабарилха тусхай бокс тухеэрэгдэнхэй. Мүн комбайнуудыешье заһабарилха дулаан бокс баригданхай юм. Мүнөө тракторнуудай хахадһаа олониинь заһабарилагдаа. 33 комбайнуудай 17-ниинь заһабарилагдажа табигданхай.

Совхозой инженернүүд, арадай хиналтын бүлэгүүдэй гэшүүд заһабарилгын хүдэлмэриин шанарые наринаар хинан хаража байдаг.

А. ФАРХУТДИНОВ.

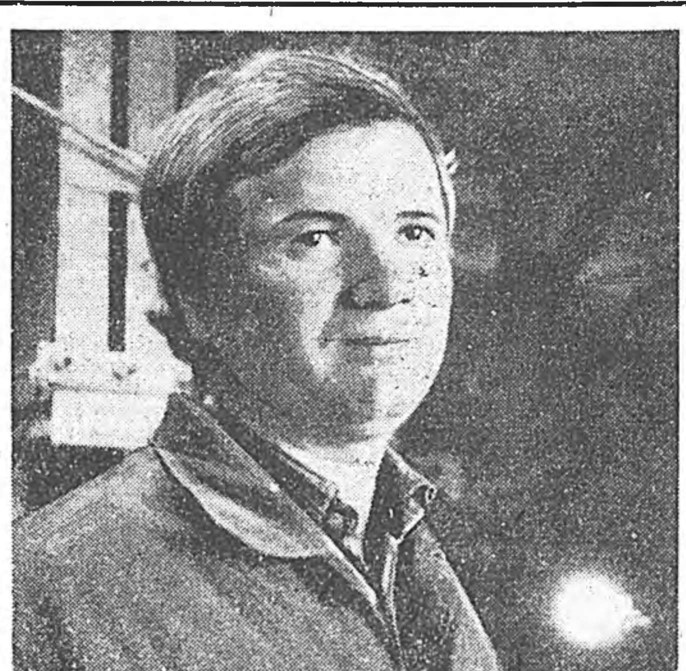

КПСС-эй гэшүүн Геннадий Яковлевич Литвинцев Улаан-Үдын шэлэй заводой зургаадахи разрядай машинист юм. Тэрэ шэл хайлуулдаг цехэй бригадир. Геннадий Яковлевич цехэйнгээ партгрупорг юм. Тиимэ хадаа тэрэ ганса жэшээтэ ажалаараа бэшэ, дүлэтэ үгоороо хамта хүдэлдэг нүхэдөө амжалтануудта элсүүлдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Я. Литвинцев.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани боложо, РСФСР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1984 оной Гүрэнэй түсэбэй ба РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй проектнүүдые, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй ажахын талаар мүн 1986—1990 онуудта, мүн 2000-дахи он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект тушаа РСФСР-эй Госпланай дурадхалые хаража үзэбэ.

Энэ асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай захяа заабаринуудай үндэһөөр түсэбүүдэй проектнүүд тушаа РСФСР-эй министерствэнүүдтэ, албан зургаануудта, автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, арадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ зохихо даалгабаринууд үгтэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Воротников заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

ДЕПУТАДУУДАЙ ОРОЛДОЛГООР

Загарайн районой «Дружба» совхозой малшадай халуун хаһа — малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байна.

— Первомаевска сельскэ Соведэй депутадууд малай үбэлжэлгын үедэ ажал ябуулгаяа улам үргэдхэнэ. Депутадуудай бүлэгүүд ба постнуудай хүдэлмэри һэргээгдээ,— гэжэ тус Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Валентина Нимаевна Содномова хөөрэбэ.

Малай үбэлжэлгын үедэ малшадта туһалха, дутуу дундануудыень усадхаха талаар оролдохо уялгатай депутадуудай хэдэ хэдэн постнууд байгуулагдаба.

Хуушан-Хүрбэлдэ байгуулагдаһан депутадуудай постые эндэхи эхин һургуулиие даагша Надежда Федоровна Адушева, Хара-Шэбэртэхи депутадуудай бүлэгые совхозой эрхим һаалишадай нэгэн, «Эхэ Герой» Екатерина Гамбуловна Абидуева гэгшэд ударидана. Тэдэ постнуудай гэшүүд үбэлэй үедэ мал ажалай продукци ехээр абаха, үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха, фермэнүүдтэ ажалай журам сахиха, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха гэхэ мэтэ асуудалнуудые хиналтадаа абанхай.

Сельскэ Соведэй депутадууд С. Ф. Балданова, Н. А. Ерофеев, Г. А. Шурыгина, О. Г. Костромин, Н. В. Манилова, В. А. Устинов болон бусад малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө үдэр бүри оролдоно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

С. СТЕПАНОВ.

ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭГДЭБЭ

Яруунын районой «Комсомольский» совхозой малшад гүрэндэ мяха, һү худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбэ. Гүрэндэ түсэбэй ёһоор 3.540 центнер мяхан худалдагдаха байһан һаа, дүн хамта 3.586 центнер худалдагдаба гэжэ тэдэнэр декабриин 15-да мэдээсэ.

Совхозой һаалишад һү худалдаха түсэбөө үшөө ноябрь һарада түгэсхэһэн юм.

Ажахын түсэбтэ даабариие амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ манай республикын габьяата малшан Ц. Н. Намжилов, дүршэл ехэтэ адуулагша И. В. Князев, үнинэй һаалишад Ц. Х. Намсараева, Д. Ц. Цыбикова, Ц. Б. Хончикова, залуу коммунист А. Бурачков, комсомолка Е. Жебова гэгшэд горитойхон хубитаяа оруулаа.

Совхозой малшад сэлэнгынхидэй үүсхэлые үргэнөөр дэмжээд, малай үбэлжэлгын үедэ мяха, һү ехээр үйлэдбэрилхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана.

Х. ДАРМАЕВА.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

Фашистнуудай харата муухай ябуулгаар Лейпцигтэ эмхидхэгдэһэн сүүдлэлгые буруушаажа, КПСС-эй уласхоорондын коммунис ба фашизмда эсэргүү хүдэлөөнэй тэмсэлэй ашаар фашис шорон түрмэһөө Г. Димитровэй сүлөөлэгдэһөөр 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна конференци декабриин 19-дэ Москвада, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институтда болобо.

Фашистнуудай Лейпцигтэ хэһэн сүүдлэлгэ дээрэ Г. Димитровэй гаргаһан баатаршалгын түүхэтэ удха шанартай байһан тухайда конференци дээрэ үгэ хэлэһэн ИМЛ-эй директор академик А. Г. Егоров, совет болон болгар эрдэмтэд тэмдэглээ. Хүдэлмэришэн ангиин нэрэ хүндые, алдар солые, коммунист-ленинецэй агууехэ нэрэ зэргые, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые тэрэ хамгаалһан, фашис һүйдхэлтэ ябуулгые, рейхстагые галдаха талаар гитлеровецүүдэй үүдхэһэн харата хэрэгые элишэлэн харуулһан байгаа.

Лейпцигтэхи сүүдлэлгын һургаалнууд мүнөөшье эб найрамдалай, демократиин, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө арадуудай тэмсэлдэ айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, партиин ветеранууд, эрдэмтэд, ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд, мүн НРБ-гэй хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура түлөөлхэ этигэмжэтэ М. И. Йотов, Болгариин эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци конференцидэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые дэелүүлхын түлөө

ЭРШЭТЭ АЖАЛҺАА ЭХИТЭЙ

Арад зоной ажаһуудал һайжаруулха гээшэ Коммунис партиин, Совет правительствын түбхын түрүүшын зорилго байһан, байнашье гээшэ. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһан хэмжээнүүдэй ёһоор, республикын нютагай промышленностиин продукци гаргалгын хэмжээн 1,4 дахин дээшэлхэ, арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа гаргалга эрид үргэдхэгдэхөөр хараалагданхай.

Эдэ бүхы шиидхэбэри, хэмжээнүүдые бэелүүлэн, манай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ заводой коллектив гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудаа сүм дүүргэжэ, арад зоной ажаһуудалда хэрэгтэй эд бараа хараалагдаһан хэмжээн соонь, эрхим шанартайгаар бүтээхэ талаар ехэ оролдолго гаргана гээшэ. Жэлэй эхинһээ худалдаа наймаанай организацинуудта түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур 100 мянганһаа дээшэ түхэригэй эд бараан эльгээгдээ. Тиин энэ жэлэй түсэб бүхы технико-экономическа талаараа сүм дүүртэгдэхээр. Нормативна сэбэр продукциин түсэб 101,8 процент, товарна продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 101,7 процент, продукци худалдаха — 100,3 процент бэелүүлхээр хараалнабди. «Н» гэжэ индекстэй зүйлнүүд 130 мянган түхэригтэ гаргагдаха гэхэ гү, али энэ түсэбтэ даабарие холо үлүүлхэ байна.

Бүхы технико-экономическа талаараа үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ дээшэ амжалтатайбди. Товарна продукци 8 процентээр үлүү гаргагдаа, ажалай бүтээсэ 6 процентээр дээшэлээ. Эмаляар хушагдаһан амһарта, сэнгээрнь тоолоходо, 10 процент ехээр гаргагдаһан байна.

Арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа гушан юһэн мянган түхэригтэ гаргаха гэжэ бүри жэлэй эхиндэ үгтэһэн нэмэлтэ даабари амжалтатайгаар дүүргэгдээ. КПСС-эй обкомой бюрогой ба республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор 50 мянган түхэригэй шэнэ продукци гаргаха даабари үгтөө һэн. Энэ даабаришье 14,6 процентээр үлүүлэгдэжэ, бүхыдөө 57 мянган түхэригэй шэнэ продукци гаргагдаа. Продукци үйлэдбэрилгын энэ ургалта гол түлөб ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар түйлагдаа.

Заводой захиргаан болон партийна, профсоюзай организацинууд ажал дээрэхи нөөсэ арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэжэ, үйлэдбэриингөө ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Заводой инженерно албан, түрүү шэнэ технологи, оньһон техникэ үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ талаар ехэ оролдолго гаргана. Мүн бригадна гуримаар хүдэлдэг болохо, социалис мүрысөө эмхидхэхэ талааршье горитой оролдолго гаргагдадаг юм.

Тиин үйлэдбэрие хүгжөөхэ хэрэгтэ үнгэрһэн жэлдэ 250 мянган түхэриг һомологдоһон байна. Бүхыдөө 74,3 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзотой 24 хэмжээ ябуулга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Мүн ажалые научна аргаар эрхилхэ хэмжээнүүдэй нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар 15 мянган түхэриг алмагдаһан байха юм. Эдэ бүгэдые тоолобол, адли һалбариин предприятинуудай дүй дүршэл хэрэглэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй дурадхалаар час соо 720—750 амһарта эмаляар хушаха хахад автомат тодхогдоо. Тэрэ жэлэй 1,5 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзо үгэхэ байна. «Аида» гэжэ хоёр пресс-автомадуудаар гаргагдадаг гурбан яцзын зүйл шэнэдхэгдэжэ, жэлэй 48 мянга гаран түхэригэй экономическа ашаг олзо абтаа. Хэбүүдэй оньһожоруулагдамал склад баригдаа. Энэ мэтэшэлэн үйлэдбэрие оньһожоруулха талаар горитой юумэн хэгдэһэн, хэгдэжэшье байна.

Шэнэ технологическа түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар А. Г. Анаковай толгойлдог техническэ таһагайхид ехэ оролдолго гаргана. Эндэ ахалагша инженер-конструктор О. М. Гусляков, ахалагша инженер-технолог В. Н. Дерябин, инженер-технолог В. А. Добров, заһабарилгын-механическа участогай начальник В. К. Давыдов, инженер В. И. Кузнецов болон бусадай эрмэлзэл, оролдолгые һайшаамаар.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй һүүл болотор заводой үйлэдбэриин оньһожоруулга 70 процентдэ хүрэхэ юм. Тэрэнэй ашаар хүдэлмэришэдэй тоое олошоруулангүй, үйлэдбэриеэ нилээд ехээр үргэдхэхэ аргатай болохобди. Заводой үралан нарижуулагшад бүхыдөө 30 мянган түхэриг экономическа ашаг олзотой 12 мэдүүлгэ-дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлһэн байна. Гол фондынуудай ашаглалга түсэбөөр 0,55 түхэриг байха аад, 0,57 түхэригтэ хүргэгдэһэн гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиһээ 14 мүнгөөр дээшэлһэн байха юм.

«Бага гаргашатайгаар, һайн шанартай — ехэ продукци!» гэһэн уряатай социалис мүрысөөн мүнөө заводтомнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ Н. С. Сундукова Т. Г. Красикова хоёрой ударидадаг амһартада эмаль гүйлгэгшэдэй комплексно бригада дабшана. Энэ бригада һаяхан Советскэ районой металл болбосоруулгын предприятинуудай бригадануудай мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлжэ, КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн. Тиихэдэ хэблэлгын участогай халаанай мастер Г. Ф. Редикальцева, амһартада эмаль гүйлгэгшэ Н. Г. Ощерина, эмаляар хушагдаһан амһартые шэмэглэгшэ Т. И. Штыкина, хэбшэн О. Д. Ишигеева гэгшэд завод соохи социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, нэрэнүүдынь Хүндэлэлэй самбарта гаргагдаа. Заводой 27 хүдэлмэришэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй 3,5 жэлэй түсэб дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэнхэй.

Н. НОРБОЕВ,
С. М. Кировэй нэрэмжэтэ заводой түсэблэлгын-экономическа таһагай начальник.

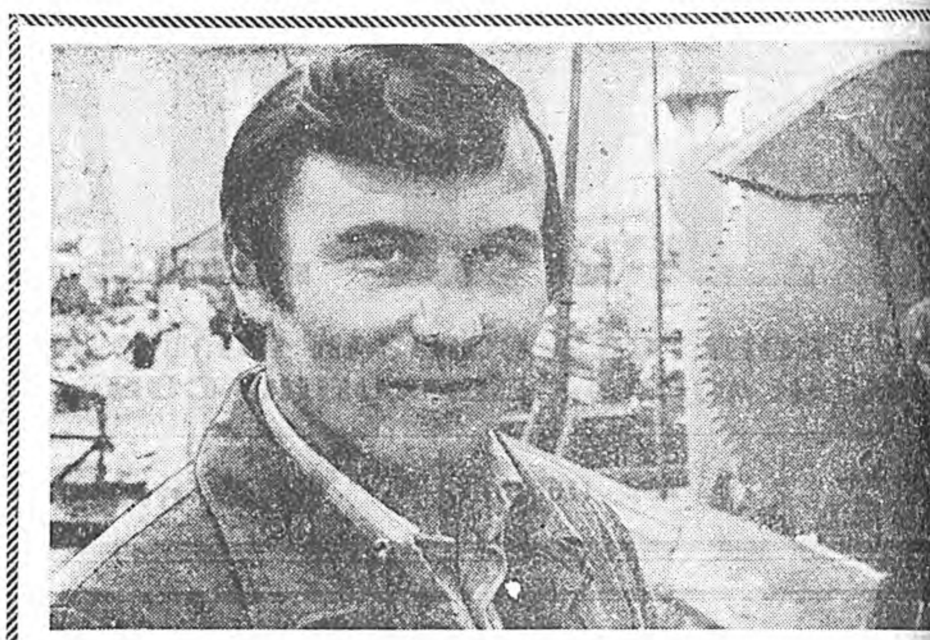

ҮШӨӨ НЭГЭ АМЖАЛТ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй хугасаа соо миллион кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха гэһэн уряатай мүрысөөн республикын модо бэлэдхэгшэдэй дунда дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ үндэр бүтээсэтэ оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэн, бригадна подрядаар ажалаа эмхидхэн хүдэлдэг Онохойн модоной комбинадай Иван Ильич Кузнецов, Байгалай модоной баазын Юрий Романович Третьяков, Константин Иванович Изюрьев, Клюевскэ леспромхозой Владимир Николаевич Полонов, Сэлэнгын модоной баазын Георгий Иннокентьевич Петров, Алексей Лаврентьевич Муравьев гэгшэдэй ударидадаг бригаданууд хабаадана.

Тэдэнэй дундаһаа арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ гурбан жэлэй түсэб болон социалис уялгые эгээл түрүүлэн И. И. Кузнецовой бригадын ноябриин хахадаар сүм дүүргэһэн тухай бидэ уншагшадтаа мэдээсээ һэмди.

Бүри һаяхан «миллионшодой» хоёрдохинь — Сэлэнгын модоной баазын Алексей Лаврентьевич Муравьевой бригада гурбан жэлэйнгээ хүндэтэ уялгые үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Тус бригада гурбан жэл соо 600 мянган кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха түсэбөө декабриин 8-да сүм дүүргээ. Тиихэдээ энэ жэл соо 200 мянган кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха уялгаа үлүүлэн 245 мянган кубометртэ хүргэһэн байна. 51 хүнһөө бүридэһэн энэ бригадын ажалай бүтээсэ 18 проц[…] ургаа бшуу. Энэ х[…] со 2,5 мянган түхэри[…] лишэ болон тоһоدолги[…] териал алмагдаа. Тиин[…] гадада 1019 түхэри[…] гэн шан үгтэһэн юм.

Бригада эбтэй эстэй[…] бүлэ шэнгеэр хүдэлд[…] хүниинь ажалайнгаа[…] мэргэжэл шудаланхай[…] бэеэ халан хүдэлхэ а[…] болонхой.

Коллективэйнгээ х[…] амжалтада иланга[…]я ех[…] битаяа оруулагшадай[…] до «ПЛХ-ЗАС» лини[…] раторнууд А. А. Яше[…] В. Г. Матвиевский, [...] В. Дубинин гэгшэды[…] лэлтэй.

Бусад «миллионш[…] бригадануудшье хэлсэ[…] гаяа дүүргэхэ дүтэлэн[…]

Манай ко[…]

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ[…] Бригадир И. И. Кузн[…] 2. «Миллионшодой» […] сөөндэ энэ жэлдэ […] И. И. Кузнецовой бр[…] халаанай хоорондын […] лалгын үедэ.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ […]

МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАД

Продукци худалдалгаар	
«Байкалрыбпром нэгэдэл	— 120,7 процент
Хяагтын плавико-шпадай уурхай	— 112,5 процент
Һүнэй промышленностиин нэгэдэл	— 105,0 процент
Джидокомбинат	— 104,3 процент
«Бурмясопром»	— 102,4 процент
Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхай	— 101,6 процент
«Бурятэнерго» управлени	— 101,0 процент
нормативно сэбэр продукцяар	
Муяын леспромхоз	117,2 процент
Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй завод —	115,2 процент
Хурамхаанай леспромхоз	— 112,2 процент
«Электромашина» завод	— 108,2 процент
Худанай леспромхоз	— 107,4 процент
«Бурятстройматериалы» нэгэдэл	— 107,0 процент
Харанхын холимог тэжээлэй завод	— 105,7 процент
Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй завод —	105,0 процент
Сэлэнгын ЦКК	— 104,2 процент
Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрика	— 103,4 процент
«Буржелезобетон» нэгэдэл	— 103,2 процент
Онохойн модоной комбинат	— 102,4 процент

ОРОЛДОЛГЫН АШААР

Манай судна бүтээлгын заводой бригаданууд болон участогуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн жэлэй дүүрэхэ тээшэ бүри эршэдэжэ байна. Тодорхойлходо, манай цехтэ, гурбан участок, арбан дүрбэн бригада хоорондоо мүрысэнэ. Һара бүри дүнгүүд согсологдоод, түрүү һуури эзэлһэн бригада заводойнгоо бусад цехүүдэй түрүү бригадануудай мүрысөөндэ оролсодог гээшэ. Харин бригадирайнь нэрэ заводой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэжэ, коллективэйнь хүндэлэлдэ Улаан одон носоогдодог юм.

Байгша ондо А. Мишенинэй, Б. Кондратьевай, В. Степановай болон В. Садовскиин хүтэлбэрилдэг бригаданууд социалис мүрысөөндэ илажа гараһан байна. Манай бригада 1984 оной июнь һарын тоосоогоор мүнөө хүдэлнэ. Табан бригада ерэхэ жэлэй май һарын, дүрбэн бригада апрель һарын тоосоогоор хүдэлжэ байнхай. Тиихэдээ энэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие 150 процент дүүргээбди. Гурбан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие 130 процент бэелүүлээбди.

Манай бригада заводто асарагдаһан түмэрэй зүйлнүүдые түрүүшын болбосоруулгада оруулдаг. Бидэнэй хүдэлмэриһөө бэлэдхэлэй участогай бүхы ажал дулдыдадаг. Бригададамнай дүршэлтэй болоһон найман хүн хүдэлнэ. Олонхинь залуушуул юм. Бултадаа хүдэлмэриингөө хэдэн мэргэжэл шуданхай. Крановщик, оператор болон шэрдэгшээр бэе бэеэ һэлгэн хүдэлхэ аргатай. Иимээр хүдэлмэреэ эрхилхэдээ, хододоо бэе бэедээ туһалдаг, нэгэ хүн шэнгеэр хүдэлдэг һайн һайхан заншалтай гээшэ. Залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ Юрий Пантелеймонович Колодин, Бато-Мунко Батожаргалов гэгшэд эрхим ажалаараа үнинэй олондо хүндэтэй болонхой. Тэдэнэр бригадынгаа залуушуулые ажалайнь онол аргануудтай танилсуулан, эрхим хүдэлмэрилэгшэд болгоһон байха. Залуу хүдэлмэришэд сооһоо Валерий Таряшиновай нэрые дурдалтай.

Һара бүриин эхиндэ үйлэдбэриин түсэб бидэндэ үгтэдэг. Тэрээн тушаа бүхы бригадаараа зүбшэн хэлсэжэ, социалис уялгануудые абадагбди. Өөһэдынгөө абаһан эдэ уялгануудаа сүм бэелүүлхын түлэ бүхы дүршэл шадабаряа, үйлэдбэриин хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые, хүсэ шадалаа элсүүлэн оролдодог гээшэбди. Тиимэһээ хүдэлмэримнай урагшатай ябана гэжэ һананаб.

В. ГОБАЕВ,
судна-хабсаргагшадай бригадир.

Социалис мүрысөөн — олоной зохёохы эдэбхи № 8

ЖЭЛЭЭ ЭРХИМЭЭР ТҮГЭСХЭЕ

Промышленностиин шэнжэлэл

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй һүүлшын һара дүүрэхэнь. Ажалша коллектив бүхэн, хүдэлмэришэн бүхэн, бүхы гээгдэлнүүдээ, дутуу дунданууддаа дары усадхан, энэ жэлые амжалтатай һайнаар түгэсхэхын тула шармайн оролдожо байна. Энэ жэлэйнгээ, мүн табан жэлэй гурбан жэлэй түсэб, уялгануудые дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэһэн ажалша коллективүүдэй, түрүүшүүлэй тоо үдэр бүри олошорно.

Буряадай АССР-эй Статистическэ управленидэ согсологдон бүридхэгдэһэн республикын промышленностиин арбан нэгэ һарын ажалай дүн гараба. Эдэ дүнгүүд яһала һайн. Арбан нэгэ һарын түсэбүүд промышленна продукци худалдалгаар 100,4 процент, нормативна сэбэр продукцяар 101,4 процент, нормативна сэбэр продукци гаргаха талаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр 101,8 процент, тиихэдэ хүн бүхэнэй товарна продукци гаргаха талаар, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр 100,4 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Республикын министерствэнүүд болон управленинүүдыешье абажа харахада, түсэбөө дүүргээгүйшүүл эндэ үгы.

Промышленна үйлэдбэриин арбан нэгэ һарын түсэб уялганууд үлүүлэгдэжэ, республика дотор бүхыдөө 1 миллиард 597 миллион 84 мянган түхэригэй товарна продукци гаргагдаһан байна. Энэ хадаа, нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходо, 5,6 процентээр ехэ.

Түрүү олон коллективүүдэй эдэбхи оролдолгоор республикын промышленностьда арбан нэгэн һарын түсэбһөө гадуур 88 миллион киловатт-час электрын ба 12 мянган гекалори дулаанай элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэһэн, 53 мянган тонно шулуун нүүрһэн олзоборилогдоһон, 717 тонно булад шудхагдаһан байна. Тиихэдэ 4-а сериин 4270 электродвигатель, 246 тонно түмэр хэрэгсэлнүүд бүтээгдэжэ, 2 тепловоз заһабарилагдажа түсэбһөө гадуур гаргагдаа. Мүн арбан нэгэн һарын түсэбтэ даабариһаа гадуур 68,6 мянган кубометр модон зөөгдэһэн, 4,9 мянган тонно клинкер, 9 мянган тонно цемент, 3 миллион хирпиисэ, 391 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл гаргагдаһан байха юм. Республикын, мүн оронойнгоошье хүнгэн промышленностиин предприятинуудай түрүүшүүлэй дунда бата һуурияа эзэлһэн Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай коллектив байгша ондошье эршэ түгэлдэрөөр хүдэлжэ, арбан нэгэ һарын түсэбһөө гадуур 13 мянган метр нооһо бүд гаргаһан, 402 тонно нооһо угааһан байна. Нютагай промышленностиин министерствын предприятинууд түсэбһөө гадуур 120 мянган дотор трикотаж хубсаһа, 5 мянган паар элдэб гутал, 72 мянган паар арһан гутал, 101 мянган түхэригтэ оёдолой продукци бүтээбэ.

Гадна арбан нэгэ һарын түсэбһөө гадуур 35 тонно загаһа олзоборилогдожо, 572 тонно загаһанай продукци үйлэдбэрилэгдэһэн, 159 тонно малай тоһон, 41 тонно сыр, 3122 тонно сагаан эдеэн, 899 тонно хилээмэн ба хилээмэнэй зүйлнүүд, 207 тонно макаронной зүйлнүүд, 315 мянган шэл һэрюун умдан, 3628 тонно малай холимол тэжээл болон розничо сэнгээрээ 567 түхэригтэ соёлой-ажаһуудалай ба ажахын хэрэглэмжын эд бараан гаргагдаа.

Эдэ бүгэдэ продукци ехээр бүтээн гаргахынгаа хажуугаар бүтээдэг продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө шанга тэмсэл ябуулагдана. Тиин байгша оной арбан нэгэ һара соо республикын промышленность 45 миллион түхэригтэ эрхим шанарай продукци бүтээжэ, энэ талаар урдань хараалһан түсэбөө 105,8 процент бэелүүлбэ. Энэ эрхим шанартай эд бараан бүхы промышленна продукциин 2,8 процент боложо, ниитэ хэмжээниинь недондоной энэ үеынхиһөө 9,4 процентээр дээшэлээ. Продукциин шанарые һайжаруулха талаар «Электромашина», «Теплоприбор», Тимлюйн цементын, мүн асбоцементнэ зүйлнүүдэй, Улаан-Үдын уран һайханай зүйлнүүдэй ба гар бэлэгүүдэй заводуудта, нарин сэмбын комбинадта, «Туяана» нэгэдэлдэ ехэ анхарал хандуулагдадаг, хэмжээнүүд абтадаг байна. Тиимэһээ тэндэ үрэ дүнгүүдыншье яһала дээгүүр.

Гэхэтэй хамта дутагдалнууд үшөөл бии, гээгдэлдэ ороһон предприятинуудшье олон байһаар. Түсэбтэ даабаричуудаа дүүргэнгүй илангаяа ехэ гээгдэлдэ ороһон предприятинууд доро нэрлэгдэнэ. Теэд бага зэргэ дутагдалтай коллективүүдые нэрлэбэл, үшөөл олоч бшуу. Республикын бүхы районуудай промышленностиин байдалые абажа харахада, Хэжэнгын, Ахын, Хойто-Байгалай районуудһаа бэшэчдэнь заатагүй хэдэн предприяти түсэбөө дүүргээгүй байха юм. Эгээ ехэ дутагдалда Улаан-Үдын Октябрьска район ороо. Эндэхи 15 промышленна предприятиин гурбаниинь түсэбөө дүүргэнгүй, түсэбөөр хараалагдаһанһаа аяар 5 миллион 812 түхэригөөр бага продукци үгэһэн байна. Республикын промышленна талаараа хүгжэнги районууд болохо Кабанскын, Загарайн, Сэлэнгын районууд баһал гээгдэлдэ ороһониинь харамтай. Жэшээлэн хэлэбэл, Кабанскын районой 22 предприятиин табаниинь, Загарайн районой 15 предприятиин аяар долоониинь, Сэлэнгын районой 14 предприятиин гурбаниинь түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй үлэшоо.

Энэ бүхы дутагдалнуудые районуудай партийна органууд, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд дары анхаралдаа абажа, тэдэниие усадхаха талаар тодорхой хэмжээнүүдые хараалха байна. Жэлэй дүүрэтэр хэдыхэн хоног үлөө. Энээхэн хугасаа соо бүхы арга шадалаа зангидажа, урдаа табиһан зорилгонуудаа заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэхэ болоно бшуубди.

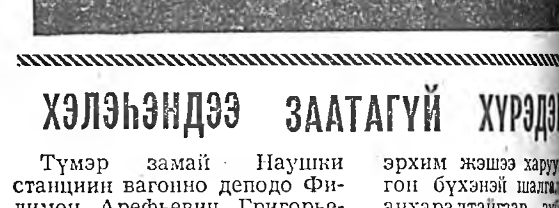

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ЗААТАГҮЙ ХҮРЭДЭГ

Түмэр замай Наушки станциин вагонно деподо Филимон Арефьевич Григорьевой бригадада А. И. Андреева арба гаран жэлэй туршада слесарээр хүдэлнэ. Тэрэнэй ажал харюусалга ехэтэй юм. Юуб гэхэдэ, поезднуудай аюулгүй ябалга тэрэнэй хүдэлмэриһөө дулдыдана. Вагонуудай мөөрнүүдэй була бүхэниие наринаар шалгаха, тоһодохо хэрэгтэй. Бригадын залуу гэшүүн М. Н. Сашенко автомат шалгагшаар хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байна. Шалгалта доро табигдаһан вагон бүхэнэй автомат оньһые һайнаар шалгадаг, заһабарилдаг бэрхэ хүдэлмэришэн гэжэ эндэ М. Н. Сашенко суурхадаг болонхой.

Эндэ бригадир, вагонуудай ахамад шалгагша Филимон Арефьевич Григорьев ажалай эрхим жэшээ харуул[…] гон бүхэнэй шалга[…] анхаралтайгаар, зүб[…] дадаг юм. Энээнэй хү[…] дэнһөө вагоной плом[…] риин бүтэн байлга, [...] шье эбдэрхэй юум[…] дахагүй.

— Филимон Аре[…] хүтэлбэрилдэг бригада[…] шэл ехэтэй болоһон[…] юһэн хүдэлмэришэд[…] на. Эдэнэй дундаһаа[…] гые онсолон нэрлэх[…] хэтэй, бултадаа нэгэ хү[…] гсэр хүдэлнэ гээд Ф.[…] горьев манда хэлээ һ[…]

Байгша ондо Ф. А[…] горьевой бригада депо[…] дэлгэрһэн социалис[…] сөөндэ илажа, дүрбэ[…] нэгэдэхи һуури эзэлһ[…] на.

А. МАТЮХ[…]
«Ленинское зн[…]» газетын хүдэлмэри[…]

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭБДИ

Манай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадта эгээл түрүүлэн хоёрдохи мебельнэ цехэй хүдэлмэришэн В. Е. Высоцкая шанарай өөрын тамгатай болоһон юм. Тэрэ мебелиин хабтагай фанерлэхэ орёо нарин ажалтай. Эндэ модоной шанар, сабуугай бүридэл гэхэ мэтэһээ эхилээд технологи мэдэхэ шухала. В. Е. Высоцкая эдэ бүгэдые наринаар шудаланхай. Гадна тэрэ ажалдаа тон харюусалгатай, анхаралтайгаар хандадаг хүн юм. Тэрэ саг үргэлжэ халаанайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, тон һайн шанартай продукци гаргадаг. Техническэ хиналтын таһагаархид В. Е. Высоцкаягай бүтээһэн хабтагайнуудта эрхим сэгнэлтэ үгэдэг заншалтай болошонхой.

Үндэр мэргэжэлтэй, харюусалга ехэтэй хүнэй иигэжэ хүдэлхэнь гайхалтайшье бэшэ. Харин энэ нэгэ хүдэлмэриие бригадаараа бүтээгээд, хамтын шанарай тамгатай болохо гээшэ хүшэрхэн ааб даа. Эндэ бригадын гэшүүн бүхэнэй харюусалга, шадабари хэрэгтэй. Гадна бэе бэеэ ойлголсон, нэгэ хүн шэнгеэр хүдэлжэ һураха шухала.

Хамтын подрядай гуримаар хүдэлдэг болоходоо, продукциингаа шанарай түлөө бригада бүхэнэй оролдолго, харюусалгые дээшэлүүлхын түлөө бидэ «Шанарай тамгатай бригада» гэһэн нэрэ зэргын түлөө мүрысөө эмхидхээ һэмди. Тиин эгээ түрүүлэн энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ модо болбосоруулгын цехэй Л. И. Ханановагай ударидадаг мебелиин модо бэлдэгшэдэй бригада хүртөө бэлэй. Тиигээд лэ хоёр жэл соо энэ бригада энэ хүндэтэ нэрээ гансаараа зүүжэ ябаа. Тус цех соо гурбан бригада хүдэлдэг юм. Нэгэнниинь үндэр нэрэ зэргэтэй, өөрын шанарай тамгатай болонхой. Эндэ нилээд шанга мүрысөөн хоёр жэлдэ болоо. Хүдэлмэришэнэй нэрэ хүндэ гээшэ юунһээшье үнэтэй ха юм.

Мүрысөөнэй гурим шанга һэн. Дүнгүүдынь саг үргэлжэ согсологдохо. Илагшад материальна, моральнашье талаар урмашуулагдаха.

Мүрысөөн эршэдээ. Дүнгынь гэбэл, продукциин шанар һайжараа, хүн бүхэнэй харюусалга, өөр өөртөө, нүхэдтөө эрилтэнь дээшэлээ. Шанар муутай продукци тушааха, голодоһо гаргаха ушар хатуугаар шүүмжэлэгдэдэг болоо.

Энэ мүрысөөнэй ашаар бүхы продукцимнай шанар һайжараа. Жэшээлэн хэлэбэл, худалдаа наймаанай инспекци 1980 ондо манай продукциин 40 процентые голоһон һаа, энэ тоо 1981 ондо 10,5 процент, 1982 ондо 4,5 процент болоһон байна. Энэ жэлдэ бүришье доогуур болгохо зорилготойбди.

А. КИСЕЛЕВА,
БМДК-гай ажалай ба салин хүлһэнэй таһагые даагша.

ШЭЛЭҺЭН ХУБИ ЗАЯАНИИНЬ

Сэлэнгын модоной баазын үйлэдбэриин хоёрдохи участогай Алексей Лаврентьевич Муравьевой хүтэлбэрилдэг, модо хэмжүүрлэн тайрадаг бригада арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхиндэ һалбари доторoo «Табан жэл соо миллион кубометр модо тайраха» гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Энэ үүсхэлыень республикымнай модоной ажахын зургаан бригада дэмжэжэ, «миллионшод» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ сүм оролсоһон байна. Тэрэл үеэр А. Л. Муравьевой толгойлдог коллектив хүдэлмэреэ бригадна гуримаар эмхидхэжэ эхилээ һэн.

Энэ бригадын крановщик Алексей Степанович Кутергинтэй уулзажа, хөөрэлдэхыемнай тус модоной баазын партийна организациин секретарь Екатерина Михайловна Кузьминых заажа үгөө бэлэй.

— Бэрхэ хүдэлмэришэн, эрхим коммунист юм. Модоной баазын партийна комитедэй гэшүүнээр һунгагдаһан байха,— гэжэ тэрэ тобшохоноор хэлээ бэлэй.

— Бригадна гуримаар ажалаа эмхидхэхэдээ, хүдэлмэришэн бүхэн ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг, коллективнай нэгэ хүн шэнгеэр хүдэлдэг болоһон байна,— гэжэ Алексей Степанович Кутергин хөөрэнэ.— Мүнөө манай халаанай хэжэ байһан ажал сэдьхэл бодолыемнай зобоодог болонхой. Бригадна гурим хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха, модо хэмжүүрлэн тайралгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, модо голодоһогүйгөөр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ ехээр нүлөөлнэ гээшэ. Энээниие бодото баримтанууд һайнаар гэршэлнэ. Мүн материальнашье талаараа энэмнай хүдэлмэришэн бүхэндэ бага бэшэ удха шанартай. Тиин бригадна гуримай үйлэдбэридэмнай нэбтэрүүлэгдээгүй байхада, тарифай ёһоор салин хүлһэ абажа, түсэбөө дүүргэһэнэй түлөө мүнгэн шантайгаар дунда зэргээр 260—280 түхэриг абадаг байгааб. Харин бригадна гуримаар ажаллахадаа салин хүлһэмни 360—380 түхэриг хүрэтэр дээшэлээ. Тиигэжэ хүдэлмэриин шэнэ гуримай ашаг үрэдэ үнэншөөбди, хүдэлхэдэшье һонирхолтой, олзотой болоо гээшэ.

Гэхэтэй хамта манай бригада 600 мянга гаран кубометр модо хэмжүүрлэн тайража, гурбан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие сүм дүүргэһэн тухайгаа һаяхан мэдүүлээ. Мүн байгша оной дүүрэтэр үшөө 20 мянган кубометр модо тайраха гэһэн нэмэлтэ уялга абаабди. Харин ерэхэ жэлдэ 260 мянган кубометр модо тайран гаргахаар түсэблэнэбди.

1963 ондо Алексей Кутергин сэрэгэй алба дүүргээд, хүдэлмэришэнөөр эндэ хүдэлжэ эхилһэн юм. Тиин модоной баазада крановщигуудай дутахадань, баазын хүтэлбэрилэгшэд дүршэлтэй болоһон хэдэн залуу хүдэлмэришэдые Онохойн ГПТУ-гай филиалда эльгээгээ һэн. Тэдэнэр гурбан һарын туршада крановщигай мэргэжэлдэ һуража гараһан юм. Тэрэ сагһаа хойшо Алексей Степанович арбан жэлдэ крановщигаар хүдэлжэ байнхай. Энэ хугасаа соо мэргэжэлээ наринаар шудалжа, баян дүршэлтэй болоо. 1968 ондо КПСС-эй гэшүүндэ абтаад, нүхэдэйнгөө этигэл найдабарие эрхим ажалаараа харюулха гэжэ оролдоно. Мүнөө өөрынгөө мэргэжэлдэ Николай Кондрашкиниие һургажа байна. Тэрэнь эрхим һайнаар хүдэлхэ шадабаритай хүн юм. Юуб гэхэдэ, Н. Кондрашкин үнэн сэхэ коммунист ха юм. Хүдэлмэридөө муугаар, һулаар хандалга коммунистын һэшхэлтэй огто таарадаггүй.

Н. УГРЮМОВ.

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭЭГҮЙШҮҮЛ

ПРОДУКЦИ ХУДАЛДАЛГААР

Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрика	— 73,0 про[…]
Кабанскын үрэ жэмэсэй завод	— 79,6 про[…]
Ципиканай прийск	— 86,6 про[…]
«Бурятавторемонт» нэгэдэл	— 93,8 про[…]
«Госкомсельхозтехникын» Мухар-Шэбэрэй отделени	— 94,4 про[…]
Нарһатын тоһоной завод	— 97,2 про[…]
«Гусиноозерская» шахта	— 98,6 про[…]
Нормативна сэбэр продукцяар	
«Бурятферммаш» нэгэдэл	— 82,7 про[…]
Загарайн карьероуправлени	— 91,3 про[…]
Байгалай модоной бааза	— 94,6 про[…]
Һэрюун унданай завод	— 95,5 про[…]
Сэлэнгын туршалгын завод	— 95,7 про[…]
Кондитерска промышленностиин нэгэдэл	— 97,4 про[…]
Киномеханическа завод	— 98,4 про[…]
Элхиин автозаһабарилгын завод	— 98,5 про[…]
Сүхын арһанай завод	— 99,1 про[…]
Спиртын завод	— 99,5 про[…]

Энэ хуудаһые манай редакциин промышленност[…] таһаг бэлдэбэ.

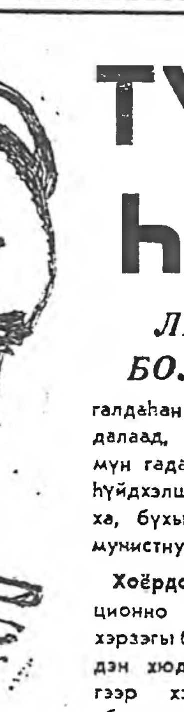

ТҮҮХЭҺЭЭ ҺУРГААЛ

ЛЕЙПЦИГТЭ СҮҮДЛЭЛГЫН БОЛОҺООР 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

галдаһан хүнүүдые далдалаад, орон доторхи, мүн гадаадыншье фашис һүйдхэлшэдые сагааруулха, бүхы гэмыень коммунистнуудта тохохо.

Хоёрдохёор, революционно пролетариадые хэрзэгы бүдүүлигээр мүрдэн хюдаха, ан зэрлигээр хэһээи тамалха ябадалые зүбтүүлхэ...

Гурбадахяар, тус сүүдлэлгые һамбаашалан, коммунизмда эсэргүү шэнэ ябуулга эхилхэ...

Дүрбэдэхеэр, фашис правительство коммунизмда эсэргүүсэн, «илалта түгэсөөр» тэмсэжэ, капиталис Европые коммунис аюулһаа саг соогоо абараа гэжэ сүүдлэлгэ харуулха ёһотой байгаа».

Лейпцигтэхи сүүд Г. Димитровэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой. Сүүд дээрэ тэрэнэй фашизмтай гансаараа хэһэн баатарлиг тулалдаанииинь ангиин дайсанай хара сүүдэй үмэнэ коммунист бэеэ яажа харуулха, абажа ябаха ёһотойб гэһэн эрхим зэргын жэшээ болоһон байна. Сүүд дээрэ хэлэһэн үгэнүүд соогоо Г. Димитров фашизмда эсэргүүгээр демократиин хэдэг тэмсэлэй, капитализмда эсэргүүгээр коммунизмын эрхилдэг тэмсэлэй үндэһэн шухала бүхы асуудалнуудые табиһан байна. Рейхстагые галдалгада хабаадалсаа гэжэ гэмнэгдээд байхадаа, тэрэ энэ харата ябуулгын үнэн бодото удхань ямар бэ гэжэ таажа мэдэһэн байна. Мартын 20-до хэһэн мэдүүлгэ соогоо тэрэ иигэжэ бэшээ һэн: «Галзууржа дэмырһэн хүнүүд гү, али коммунизмын эгээл хорото дайсад рейхстагые галдаа гэжэ би үнэн сэдьхэлһээ бодоноб. Иимэ үйлэ хэхэдээ, тэдэнэр Германиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн ба коммунис партиинь һүнөөн дарахын тулада таатай зохид байдал бии болгохо гэһэн байна. Харин би галзууржа дэмырһэн хүншье бэшэб, коммунизмын дайсаншье бэшэ бшуyб».

Германида болоһон үйлэ хэрэгүүд дэлхэйн олониитын анхарал татаба. Коммунистнууд, бүхы түрүү хүнүүд Германида дэлгэрһэн фашис мүрдэлгэ хюдалгые буруушаан, тэрээнһээ хохидоһон хүнүүдые хамгаалан, шангаар тэмсэжэ эхилээ һэн. Түрүү интеллигенци, социал-демократи фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ оролсобо. Дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгэ улам шангадажа байба. Коммунис интернационал, мүн тэрээндэ шадарладаг эмхинүүд болохо профсоюзай улаан интернационал, революциин тэмсэлшэдтэ туһаламжа үзүүлхэ уласхоорондын эмхи (МОПР), хүдэлмэришэнэй уласхоорондын туһаламжа гэжэ эмхинүүд энэ хүдэлөөе дэлгэрүүлхэдэ гол үүргэ дүүргэһэн юм. Эдэнэй ажал ябуулгые холбоон тааралдуулхын тулада Германиин фашизмһаа хохидогшодто туһаламжа үзүүлхэ уласхоорондын комитет байгуулагдаһан байна.

«Рейхстагые галдаһан тухай ба гитлеровскэ мүрдэлгэ хюдалга тухай хүрин ном» гэһэн ном КПГ-гэй үүсхэлээр, туһаламжын уласхоорондын комитедэй дэмжэлтээр бэлэдхэгдэжэ, 20 хэлэн дээрэ оршуулагдаад, олон орондо тараагдаа һэн.

Сентябриин 14—18-да Лондондо һөөргэдэһэн сүүд болоожо, дэлхэйн олониитые элсүүлхэ хэрэгтэ тэрэ ехэ үүргэ дүүргэһэн юм. Рейхстагые галдаһан тухай хэрэгээр байгуулагдаһан уласхоорондын мүрдэлгын комисси тэрэнние бэлэдхэһэн байгаа. Элитэ мэдээжэ түрүү юристнууд тэрэ комиссида оролсоһон байна. Эдэ бүгэдэ хадаа фашизмда болон империалис хархисуудта эсэргүү тэмсэлэй нэгэдэмэл фронтын үндэһэ һуури табиха арга олгобо.

Хододоо добтолхо гэһэн ёһо баримталан, Г. Димитров сүүдтэ ерэһэн гэршэнүүдэй үмэнэ табиһан асуудалнуудаараа, үгэһэн харюунууд ба хэлэһэн үгэнүүдээрээ үүсхэлые өөрынгөө гарта абажа шадаад, гэмнэгдэһэн хүн байһанаа, фашизмын хүниие үзэн ядадаг политикые элишэлэн харуулагша болоһон юм. Сүүдлэлгын эхилһэн сагһаа Димитров миин лэ хара бэеэ хамгаалха гэһэн бэшэ, харин фашис харата ябуулгын политическэ уг удхые элишэлэн харуулха гэһэн хараа баримталаа һэн. Коммунистнууд рейхстагые галдаа, мүн тэрээндэ хабаатай байгаа гэһэн фашис сүүдэй гэмнэлгые удаа дараагаар буруутуулаад, КПГ-е хамгаалаа бэлэй.

Гэршэ нюур боложо Герингын хабаадаһан сүүдэй заседани энэ сүүдлэлгын эгээл гол зүйлынь бэлобо. Угаа шанга энэ тулалдаанда Болгариин коммунист Г. Димитров илажа гараа. «Та, господин премьер-министр, миний асуудалнуудһаа айна хэбэртэйт? — гэжэ фашистнуудай удамаршанһаа сэхэ асууһан байна.

Г. Димитров сүүдэй ендэрые фашизмын уг удхые элишэлхэ ендэр болгобо. Декабриин 16-да тэрэнэй хэлэһэн түгэсхэлэй үгэнь коммунис хүдэлөөнэй тэмсэлэй уг зорилго ба арга зэбсэгыень үндэһэлһэн элитэ ехэ хэрэг болобо. **«Олониитын хүдэлмэри, олониитын тэмсэл, олониитын эсэргүүсэлтэ, нэгэдэмэл фронт, мүн ямаршье балмад ябуулга хэхэгүй! — коммунис тактикын үндэһэн гол зүйлнүүдынь иимэ»,** —гэжэ Г. Димитров хэлээ һэн. Коммунистын нэрэһээ үгэ хэлэжэ, коммунис гол ёһочуудые хамгаалха зуураа, нэгэдэмэл фронт байгуулха шухала гэһэн тэрэ үеын тон шухала асуудал табяа бэлэй. Димитровэй хэлэһэн түгэсхэлэй үгэнь фашизм ба сэрэг дайнда эсэргүү нэгэдэмэл фронтдо эгээл үргэн олониитые элсүүлэн жагсааха гэһэн абьяаста мэргэн уряал болоо һэн.

Лейпцигтэхи сүүдлэлгэ коммунис үзэл бодолой, коммунис этигэл найдамжын илалтата хүсэнэй гэршэ боложо, түүхэдэ ороһон байна. «Коммунизмда эсэргүү шэглүүлжэ хараалагдаһан сохилто германска фашизмда өөртэнь айхабтар хүсэтэйгөөр бууһан байна», — гэжэ Г. Димитров бэшээ һэн.

Гэмгүй гэжэ тодоруулагдабашье, коммунистнууд сүлөөлэгдөөгүй, тэдэнэй ами наһанинь айхабтар ехэ аюулда оробо. Болгариин гурбан коммунистые сүлөөлхын түлөө уласхоорондын кампани шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ, гитлеровскэ правительствада нилээд ехэ хашалта хэһэн байна. 1934 оной февралиин тэн багаар СССР-эй правительство Димитров, Попов болон Танев гэгшэдтэ совет эрхэтэнэй эрхэнүүдые олгожо, тэдэнние дары сагтаа сүлөөлхэ тушаа дипломатическа алхамуудые хэбэ. СССР-эй ябуулга, Димитров болон тэрэнэй нүхэдые дэмжэн, улам үргэдэжэ байгаа олониитын тэмсэл тэдэнэй ами наһа хорооходоо арсахыень гитлеровецүүдые баадхаба. Февралиин 27-до Болгариин гурбан коммунистые Москва баяр бахархалаар угтаа һэн.

Лейпцигтэхи сүүдлэлгын һургаалынь үнгэрһэн сагтаа хабаатай гэхэнь буруу. Мүнөөшье империалис хархисууд хуурмаг үгэ, мэхэ, коммунизмда эсэргүү харата ябуулганууды хэрэглэнэ. Иимэ арга мэхэнүүдыень элишэлхэ шухала. Тэрэ мүрдэлгэ хюдалга эрхилнэ, хүнүүдые айлгажа, Ази, Африкын, Түбэй ба Урда Америкын оронуудта хэрзэгы шанга засаг түрэнүүдые байгуулна. Тиигэжэ улам үргэдэжэ байгаа революционно тэмсэлые дараха хүсэлэнтэй. Буу зэбсэг, түбхын түрүүндэ ядерна зэбсэг галзуу түргэнөөр үйлэдбэрилэн гаргаха, мүн Европодо ба дэлхэй дээрэ тогтоһон сэрэгэй-стратегическэ тэнсүүриие алдуулха, термоядерна дайнай аюул улам ехэдхэхэ гэһэн ябадалда хархис хүсэнүүдэй хүн зондо харша уг шанарынь, ээрхэг түримхэй политикань элеэр харагдана.

Хүдэлмэришэн ангиин ябуулгые нэгэдүүлхэ, фашизмда, хархис хүсэнүүдтэ ба дайн сэрэгтэ эсэргүү тэмсэлдэ бүхы демократическа хүсэнүүдые бодхоон жагсааха гээшэ Лейпцигтэ болоһон сүүдлэлгэһээ абтаха гол һургаал мүн. Мүнөө эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгэдэ эсэргүүсэн, Баруун Европын оронуудта ядерна буу зэбсэг тодхон тараалгада эсэргүүсэн, түби дэлхэй дээрэ амидаралые абаран хамгаалхын түлөө тэмсэхэ илангаяа шухала болонхой. Ядерна дайе буруушааха тухай Декларациин проектые ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет СССР-эй үүсхэлээр абаа. Энэнь һайн һанаата олон миллион хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлтэй тааралдача. Нүхэр Ю. В. Андроповой мэдүүлгэдэ иигэжэ хэлэгдэнэ: «Советскэ Союз Европодохи ядерна буу зэбсэг тухай асуудалые эгээл һайнаар шиидхэхын түлөө урдынхидаал адли тэмсэнэ. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ба тактическа буу зэбсэгһээ Европые огтолон сүлөөлхэ хүсэлэнтэй байһан тухайдаа дахин дахин дабтанабди».

В. ГРУЗДЕВА,
түүхын эрдэмэй кандидат.
(ТАСС).

Тодор Живков (НРБ):

Георгий Димитровэй нэрэ имагтал тэрэниие түрэһэн, тэжээһэн ба хүмүүжүүлһэн Болгариин хүдэлмэришэн ангиин ухаан бодолдо бэшэ, харин тэрэнэй түүхэтэй таһаршагүй, хэтын хэтэдэ холбоотой байһан болгар арадай ухаан бодолдо залиршагүй алдар солоор бадаранхай. Георгий Димитровэй нэрэ хадаа дэлхэйн пролетариадай революционно тэмсэлэй түүхэ-бэшэгүүд соохи агуу ехэ нэрэнүүдэй нэгэниинь мүн болоно...

Ромен Роллан (Франци):

Танай гайхамшагта, эрэлхэг зоригтой абари зан Таниие аршалан абархын тула бидэнэй бүхы оролдолгонуудһаа ехэ юумэ хээ. Тэрэ бүхы дэлхэйн хүн зоной ухаан бодолые асари ехэ хүсэтэйгөөр хүлгүүлжэ, айһан дайсад сухариха баатай болобо.

Анна Зегерс (ГДР):

Хүн бүхэн Димитров шэнги байжа шадахагүй, гэбэшье хүн бүхэн тэрээнһээ һуралсажа шадаха.

Александр Довженко (СССР):

Шиний ажабайдал мүнөөнэй ба ерээдүйн үетэнэй тэмсэлэй, илалтын хүшөө болохо байна. Имагтал хүнүүдэй дурасхаалда бэшэ, харин бронзо болон шулуун хүшөөнүүдтэшье, үгэ хүүрнүүдтэшье, зурагууд дээрэшье, хото городуудай нэрэнүүдтэшье, дуунуудташье мүнхэрэн ажаябыш. Болгариин хүбүүд, басагад шамаар хэтэ мүнхэдөө омогорхог лэ.

Поль Элюар (Франци):

Димитров хадаа хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын эршэтэ хүдэлөөндэ залиршагүй сахилгаан мэтээр зурагас гэбэ. Хэрзэгы шэрүүн хүсэндэ эсэргүүгээр һэшхэл заяагаа табяа. Һүрөөтэ муухай засаг захиргаанай хархис ябуулгануудта эсэргүүсэн бодоо, поэт-тэмсэлшэ, тэрээн шэнги болгар национальна герой Христо Ботевой эдэ үгэнүүд тэмсэлдэ уряалба: «Бүхы хүн түрэлтэнэй эрхэ сүлөөгэй ба ажаябадалай аша туһада ами бэеэшье хайрлангүй үгэхөөр бэлэн байха гээшэ юунһээшье үлүү!».

Тэрэ бултанай түлөө харадаг, тэрэ бултанай түлөө хэлэдэг, тэрэ бидэ бултанай аша туһада тэмсэдэг байгаа. Энэ хадаа манай хамтын үнэн зүб, дорюун шанга уряа болоно.

Анджела Дэвис (США):

Шорон түрмэдэ тамалагдан хаагдажа байхадаашье, сүүд дээрэшье Димитровэй хэһэн илалта түгэс тэмсэл намда хүсэ шадал нэмээдэг, урма зориг бадаруулдаг байгаа.

ХАРАГШЫН ҺАНАМЖА

ХОЁР ЭХЭ ТУХАЙ

Дугар Дылгыровэй «Эхын үүргэ» гээшэ һайн зүжэг болоо гэжэ һанахаар. Юуб гэхэдэ, ажабайдалые харуулха талаараа «Хари хүнэй гашуудал» гэһэн пьесэһээнь нэгэ шатаар дээдэ тээнь байна.

Энэ хадаа драматург Дылгыровэй ургалтые элирхэйлнэ. Ажалай Улаан Тугай ордента гүрэнэй буряад драмын академическэ театрта болоһон премьерын амжалтатайгаар үнгэрэлгэ эдэ бүгэдые гэршэлжэ үгэнэ.

Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Ц. Ц. Цыренжапов тэрэниие найруулан табяа. Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. Д. Пантаев хүгжэмыень зохёон найруулаа. Уран зурааша Е. Д. Будажапова гоёон шэмэглээ.

«Эхын үүргэ» гэһэн зүжэг Галсановтанай гэр бүлые харуулгаар эхилнэ. Заводой директор Дондок Галсановай ролиие РСФСР-эй габьяата артист Цыден-Дамба Пурбуев, гэрэй эзэн эхэнэр Сэрэмжэдэй ролиие Буряадай АССР-эй арадай артистка Марта Зориктуева шадамар бэрхээр гүйсэдхэнэд. Гэр доторхи байдалыень харахада, хогшол зөөритэй айлайхи гэжэ ойлгохоор. Хэдэн таг ном, үнэтэ вазануудые харахадаа, имагтал баян бэшэ, мүн нилээд болбосоронги зон ха гэжэ һанахаар.

Тиигээд Дашиевтанай бүлэ харуулагдана. Инженер Радна Дашиевай рольдо артист Жан Балданов, гэрэй эзэн эхэнэр, хирург Бальжимын рольдо Буряадай АССР-эй арадай артистка Валентина Амханова яһала барагаар наадана. Дашиевтан зөөри хогшолоороо Галсановтанһаа дутуутүй байжа болоо. Тиигээшье һаа, гэр доторхи байдалынь Галсановтанһаа һуралгүй нам, даруугаар, зохидоор харагдана. Арминн алба дүүргэжэ ерээд, институтда орохо гэжэ байһан Баирые артист Цырендоржо Бальжанов зулгы зантай хүбүүн боложо наадана.

Эдэ хоёр айлай эб түнжэн байдалые Гэндэн (артист Базар-Доржо Будаев) гэжэ хүн үймүүлнэ. Тэрэ түрүүн Хабаровск хотодо ажаһууһан Галсановайда орожо ерэнэ. Сэрэмжэдэй түрүүшын үбгэн байһаниинь элирнэ. Гэндэн Сэрэмжэд хоёрой хахасаһанһаа хойшо хорёод жэл үнгэрөө. Гэндэн түрмэһөө табигдаад ябана. Баир гэжэ хүбүүгээ һурагшална. Сэрэмжэд түрэһэн хүбүүгээ Улаан-Үдэдэ үхибүүнэй байшанда орхиһон болоно.

Хүбүүгээ бэдэрһэн Гэндэн Улаан-Үдэ ерэбэ. Тиихэдээ Дашиевтаниие оложо, тэндэ ороно. Баир Гэндэнэй түрэһэн, Дашиевай үргэһэн хүбүүн боложо элирнэ. Үргэһэн эхэ Бальжима хэнһээшье ехээр үрэ зүрхөө хүдэлгэжэ, сэдьхэлээ зобоно, гажарна. Ондоо байха аргашье үгы даа. Баирай өөрынь түрэһэн хүбүүн байһан тухай үнэмшэлгэ-саарһатай болоошье һаа, эсэстээ Гэндэн хүбүүгээ буляалдахаяа болижо, энэ хэрэгһээ һайн дураараа арсана. Гэндэн анхандаа заводой шадамар слесарь ябаһан, тиигээд шофёроршье, ондоошье хара ажал хэһэн, яһала бараг эрэ байшана. Артист Базар-Доржо Будаев тэрээниень харуулжа шадана.

Баир хүбүүн түрэлхидөө бэдэрхэм гэһэн аад, Бальжима эхынгээ тэдэшни һайн хүнүүд гэһэн үгэдэ этигэжэ номгорно. Өөртэйнь нүхэсэдэг Лиза (артистка Светлана Базарова) һайн зүбшөөл үгэжэ, эхэтээ эблэрхэ зүб харгы заажа үгэнэ.

Библиотекэдэ хүдэлдэг Василисын ролиие Буряадай АССР-эй габьяата артистка Базар-Ханда Рабданова гүйсэдхэнэ. Василиса — Лизын эхэ. Лизын эхэ Баирай эсэгэ Гэндэнһээ дутуугүй ухаатай эхэнэр байшана.

Радныи эгэшэ болохо найм аашан Хандамын ролиие Буряадай АССР-эй габьяата артистка Гэмаа Батомункуева һайнаар гүйсэдхэжэ, харагшадые урмашуулаа.

Зүжэгэй удхые дамжуулхада, иимэ байна.

Драматург Дугар Дылгыров юугээрээ хүсэтэйб гэхэдэ, тэрэнэй бэшэһэн пьесэ ажабайдалһаа һабагшатай байдаг. Тэрэнь «Эхын үүргэ» соо бүри гүнзэгырэн ерээ.

Зал соо зүжэг хаража һуугша хүнүүд сценэ дээрэ боложо байгша үйлэ хэрэгээр һонирхожо, иигээд лэ саашаа юун болохшо ааб гэжэ хүлеэхэнь эли. Наадан хэзээ дүүрэхэ юм гэхэ мэтэ хажуу тээшээ һанаагаа табиха сүлөө үлэнэгүй. Харагшадые ээлжэ шадаха гээшэ ехэ хэрэг. Энэмнай пьесын гол зорилго бэшэ болоно. Хүнэй байдалые үнэн зүбөөр харуулха гээшэ зохёолой уг зорилго һэмнай даа. Режиссурын, артистнарай бэлигэй ашаар шэнэ бүтээл боложо. Хүнэй сэдьхэл зүрхые ээлхэдээ, үнэн зүбөөр бодото байдалай амисхалтай болоходоо, пьесэ ёһотой уран зохёол байһанаа гэршэлнэ ха юм.

Гэхэ зуура бидэ Дылгыровэй шэнэ пьесын дутуу дунда тушаа хэлэнгүй гараха ёһогүйбди. Драматург зүжэгөө «Эхын үүргэ» гэжэ нэрлээ. Түрэһэн хүбүүгээ үхибүүнэй байшанда орхиһон Сэрэмжэдэй үүргэ тухай эндэ хэлэгдэнэгүй гэжэ эли ха юм. Гоё гоо байдалтайшье һаа, хүнды хооһон сэдьхэлтэй, зөөри мүнгэндэ шунаһан, ганса өөрынгөө бэедэ шүтэһэн буряад эхэнэрые хэн һайхашаахаб даа? Ондоо үгөөр хэлэхэдэ, муу эхын дүрэ бүрнилдэнэ.

Бальжима энэрхы һайхан сэдьхэлтэй эхэ байна гэжэ ойлгогдоно. Зүгтөө энээндэ этигэхэнь бэрхэтэй болошоно. Ушарынь иимэ байна.

Бальжима Баирһаа үргэмэл хүбүүн байһыень ходо нюужа ябаа. Зай, энээниие нюубашье гэлэй һэн. Тэд Бальжима: «Эсэгэшни һайн хүн ябаһан юм, мүнөө наһа баранхай», — гэжэ хүбүүгээ хоёрдохиёо мэхэлнэ. Амиды ябаһан Гэндэн тухай иигэжэ хэлэхэдэ, тон таарангүй. Үргэһэн эхэ хүбүүгээ мэхэ гохын аргаар хүмүүжүүлһэн болоно. Гэхэтэй хамта мүнөөнэй буряад хүн үхибүүдээ мэхэлжэ хүмүүжүүлдэг бэшэ ха юм. Иигэжэ ажабайдалые зүжэг үнэн зүбөөр бэшэ, буруугаар, хазагайруулжа харуулһан болоно. Ондоо үгөөр хэлэхэдэ, һайн эхын абари зан, дүрэ зураг бүрилдэжэ ядашана.

Пьесэ дотор Радна Бальжимаһаа һалажа, Василисатэй гэр айл болохо хэбэртэйгээр харуулагдана. Тиигээ һаань, Баирай хүмүүжүүлгэ баһа нэгэ сохилто абаха ушартай болоно. Юуб гэхэдэ, Баир Василисын басага Лизые һамга абаха һэдэлгэтэй ха юм. Эсэгэ хүбүүн хоёр эхэ басаган хоёроор һамгадые хэхэдээ, хэр зохисотой гээшэб? Иимэ ёһоной ябадал бодото байдалда үзэгдэдэггүй гээшэ ха даа. Дайралдаһан лэ аргаар, яажашье һаань, зүжэгөөрөө харагшадые ээлхэ гэжэ оролдолго иимэ зохидгүй байдалда оруулна.

Зүжэг доторхи энэ мэтэ дутагдалнуудые усадхаад байбал, «Эхын үүргэ» бүри хүсэтэйгөөр харагдаха һэн. Дугар Дылгыров энээниие хэжэ шадаха хабатай. Юуб гэхэдэ, «Хари хүнэй гашуудал» соо бии байһан дутагдалнуудаа «Эхын үүргэ» соо тон бага болотор усадхажа шадаа. Иимэ ургалтатай ябаһан драматургын үмэнэ харагшадай зүгһөө үндэр эрилтэ табигдаха зэргэтэй.

Э. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ХИЛЫН ● ТАСС ● АПН ● СААНАҺАА

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭИ ШИИДХЭБЭРИ

НЬЮ-ЙОРК. Амгалан байдал хангаха ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдые Кипртэ байлгалгын болзорые үшөө 6 һараар, 1984 оной июниин 15 болотор һунааха гэһэн шиидхэбэри Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Аюулгүйн Совет абаба. Кипрэй асуудалые шиидхэхэ талаар уласхоорондын эмхиин хүсэлэл оролдолгонуудые үргэлжэлүүлхэ гүйлтатайгаар Аюулгүйн Совет ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяртэ хандаһан байна.

Кипрэй асуудалые политическэ аргаар үнэн зүбөөр гуримшуулан шиидхэхын түлөө Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци тэмсэнэ. Арал дээрэхи грек ба түүрэг общинануудай үндэһэн аша туһые тэрэ хараада абаха ёһотой.

Аралай хойто хубида «бэеэ дааһан байдалтай гүрэнние» байгуулха тухай түүрэг общинын хүтэлбэриин һаяхан абаһан шиидхэбэри Кипр тушаа Аюулгүйн Соведэй тогтоолнуудта яашье таарахагүй байна. Энэ асуудалые гуримшуулан шиидхэхын тула общинанууд хоорондын хөөрэлдөөнүүд гол үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ Х. Перес де Куэльяр тэмдэглээ.

Кипрэй хүн зониие хубаарилан таһалха гэһэн һэдэлгэ арал дээрэхи байдалые гуримшуулан шиидхэжэ шадахагүй байна гэжэ Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэгшэд мэдүүлбэ. Түүрэг-киприодуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үгэсөөтэ ябуулга уласхоорондын эмхиин, бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй хүдэлөөнэй, Кипрэй правительствын хүсэлэл оролдолгонуудта уршаг тойбо татана гэжэ Кипрһээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ К. Мушутас мэдүүлбэ. Киприэхи, Дундада далайн зүүн хубидахи түгшүүрилые һулаоуулха гэһэн зорилгонуудые тэдэнэр урдаа табина. Тиимэһээ ООН-ой Генеральна секретариин хүсэлэл оролдолгонуудые Кипрэй правительство дэмжэжэ, арал дээрэ амгалан тайбан байдал хангаха талаар ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эндэ байха болзор һунаахые зүбшөөһэн байгаа гэжэ К. Мушутас тэмдэглээ.

ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мандадые һэргээхэ гэһэн шиидхэбэриие Грециин саг үргэлжын түлөөлэгшэ М. Дунтас дэмжэбэ.

ПКП-гэй СЪЕЗД ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ПОРТУ. Португалиин Коммунис партиин X съезд политическэ ехэ дэбжэлтын ба нягта жагсаалай оршон байдалда хүдэлмэреэ эндэ дүүргэбэ. 2 мянга гаран делегат, гадаадын 70-аад ороной делегаци тэрээндэ хабаадаһан байна. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегаци тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа.

ПКП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл болон тезисүүдые Португалиин коммунистнуудай хуралдаан һайшааһан, партиин Уставта хубилалтануудые оруулһан байгаа.

ПКП-гэй хүтэлбэриин шэнэ бүридэл һунгагдаба. А. Куньял ПКП-гэй Генеральна секретаряар дахинаа һунгагдаа.

ПКП-гэй X съездын нэгэн дуугаар баталан абаһан политическэ тогтоол дотор ойрын жэлнүүдтэ Португалиин коммунистнуудай бэелүүлхэ гол зорилгонууд хараалагдаһан байна.

Эб найрамдалые хамгаалха гээшэ мүнөө үеын гол зорилго болоно гэжэ энэ документын уласхоорондын бүлэг дотор хэлэгдэнэ. Американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхожо эхилһэн ушар эгээл ехэ аюул тохёолдуулна. Ракетэнүүдые тараан тодхожо эхилхэдээ, США-гай ээрхэг түримхэй бүлэгөөрхид өөһэдынгөө хилэһээ холо газарта «хизаарлагдаһан» ядерна дайнда бэлэдэжэ байна гээд тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Советскэ Союзай абаһан харюугай хэмжээнүүд зүйтэй шиидхэбэри болоно.

Марксизм-ленинизмын сургаал һургаалнуудые дэлгэрүүлгые үргэдхэхэ, тэрэниие гүнзэгыгөөр шудалха гээшэ арадуудай гол дайсан болохо империализмын ээрхэг түримхэй ябуулганууды элишэлэн харуулха, түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй, нэн түрүүн Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай илалтануудые, амжалтануудые нэбтэрүүлхэ шухала.

ПКП-гэй Генеральна секретарь А. Куньял съездые хаалга дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ. Энэ хуралдаан ганса партида бэшэ, харин Португалиин бүхы арадта шухала удха шанартай үйлэ хэрэг болобо гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Съезд ороной орёо шухала асуудалнуудые шиидхэхэ харгы замуудые хараалаа, саашанхи тэмсэлэй стратегиие зохёогоо. Хараалагдаһан зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ юм гээд этигэн найдажа байһанаа А. Куньял суглараагшадай нэрьемэ альга ташалга доро мэдүүлбэ.

СЛЁТ БОЛОБО

БЕРЛИН. 50 жэлэй урда тээ — 1933 ондо нацистнуудай Георгий Димитров болон тэрэнэй соратнигуудые сүүдлэхые һэдэһэн Лейпцигтэхи урдын имперскэ сүүдэй түүхэтэ пленарна зал соо уласхоорондын ба Болгариин коммунис хүдэлөөнэй энэ элитэ ехэ ажал ябуулагшын нэрэмжэтэ ГДР-эй предприятинуудай ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй слет болобо.

Лейпцигтэ болоһон сүүдлэлгэ дээрэ фашизмые хайра гамгүйгөөр гэмнэжэ, арадуудые дарлан мүлжэдэг, дайн дажар үүдхэдэг, хүнүүдэй эрхые хаһадаг нацистнуудай политикые элишэлһэн Г. Димитровэй баатаршалгата үүргэ айхабтар ехэ байна гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Следто хабаадагшад дүй дүршэлөө халан абалсаһан, үйлэдбэриие али бүхы талаарнь нарижуулан һайжаруулха, продукциин шанарые дээшэлүүлхэ талаар шэнэ зорилгонуудые хараалһан байгаа.

АРГЕНТИНЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинэ орёо хүшэр экономическа байдалда оронхой гээд ороной президент Рауль Альфонсин тэмдэглэбэ. Национальна олзо доходой хоролго, промышленна үйлэдбэриин уналга, хүдэлмэригүйдэлгэ ба саарһан мүнгэнэй үнэ сэнгэй ехээр бууралга Аргентинын экономикые элеэр тодорхойлно гээд телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, тэрэ заагаа.

Мүнөө үедэ нэгэ хүндэ абажа үзэхэдэ, орон дотор 1970 онойхиһоо бага продукци үйлэдбэрилэгдэнэ, республикын гадаадын үри шэри 44 миллиард доллар болоо гээд гүрэниие толгойлогшо онсолон тэмдэглэбэ.

Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг правительство экономическа байдалые тогтонижоруулхын тула бүхы хүсэл оролдолгонуудаа элсүүлхэ юм гэжэ Р. Альфонсин мэдүүлбэ. Ерэхэ жэлдэ национальна валова продуктын ургалтые табан процентээр дээшэлүүлхын тула промышленна үйлэдбэридэ ехэ анхарал хандуулагдаха байна. Гадаадада эд бараа худалдалгые үргэдхэхэ, гадаадаһаа худалдажа абтадаг эд бараае хорооха гэжэ хараалагдана.

ЖОЛООШОНООР 35 ЖЭЛДЭ

зуураа, ажалай журам наринаар сахидаг, баян дүршэлтэй хүдэлмэришэн байһанаа харуулаа. Тиигээд хэдэн залуу жолоошодые һурган хүмүүжүүлһэн байна. Абаһан социалис уялгануудаа, түсэбтэ даабариа ходо үлүүлэн дүүргэдэг байһан тула партийна, профсоюзай организациин зүгһөө Хүндэлэлэй грамотаар, мүнгэн шангуудаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр нэгэнтэ бэшэ урмашуулагдаһан юм.

А. БУСУРМАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Франциин ВВС-эй самолёдууд Чадта.
АФП—ТАСС-ай фото.

РЕВОЛЮЦИИН ОЙДО—АЖАЛАЙ АМЖАЛТАНУУД

ГАВАНА. Энэ жэлэй үнгэрһэн үе соо социалис Кубын түмэр замшад 24 миллион шахуу хүниие зөөһэн байна. Транспортын энэ һалбари хүнүүдые зөөхэ жэлэй түсэбөө 101 процентээр дүүргээ гэжэ түмэр замшадай дүрбэдэхи уулзалга тухай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ороной транспортын министр Гильермо Гарсиа Фриасай түрүүлэлгэ доро энэ уулзалга болоһон байна.

Алмалта арьбалалтын түлөө бүгэдэ арадай хүдэлөөндэ оролсожо, булад харгы замай ажалшад электрын элшэ хүсэ ба түлишэ гамтайгаар гаргашалгада горитой ехэ амжалтануудые туйлаба. Тэдэнэр амжалтануудаа Кубын арадай 1984 оной январиин 1-дэ тэмдэглэхэеэ байһан революциин илалтын 25 жэлэй ойдо зорюулна.

НАЦИОНАЛЬНА СҮЛӨӨРЭЛГЫН ФРОНТ ГЭДЭГ ПАРТИИН СЪЕЗД

АЛЖИР. Национальна сүлөөрэлгын фронт гэдэг партиин ээлжээтэ V съезд декабриин 19-дэ Алжирай нийслэл хотодо нээгдэбэ. Ороной бүхы партийна организацинуудые түлөөлһэн 5 мянга шахуу делегат үнгэрһэн үе соо АНДР-эй хүгжэлтын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ, 1985—1989 онуудта Алжирай Экономическа ба социальна хүгжэлтын 5 жэлэй түсэбэй гол шэглэлнүүдые баталха, мүн 2000-дахи он болотор холын хараата түсэбүүдые тодорхойлхо байна. Ажабайдалай бүхы асуудалнуудаар ФНО гэдэг партиин хүтэлбэрилхы үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, тэрэнэй эмхидхэлэй байгуулалмжые бэхижүүлхэ асуудалнуудта съездын хүдэлмэри дээрэ гол анхарал хандуулагдаха байна.

Партийна дээдэ хуралдаанай урда тээхэнэ бүхы орон дотор гол документнүүдые үргэнөөр зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

ФНО гэдэг партиин Генеральна секретарь, АНДР-эй президент Шадли Бенджедид съезд дээрэ тоосоото элидхэл хэбэ.

ОГТОРГОЙ ҮҮЛЭГҮЙ СЭЛМЭГ БАЙГ ЛЭ!

Һүүлэй жэлнүүдэй концертнэ программын түлөө СССР-эй арадай артистка Людмила Зыкина РСФСР-эй Гүрэнэй М. Глинкын нэрэмжэтэ шангаар шагнагдаһан байна. Тэрэ мүнгэеэ Эб найрамдалай жасада дамжуулаа юм.

— Манай түгшүүрилтэй үе сагта. Сагаан байшангай зэмээр түби дэлхэй дээрэ ядерна дайнай аюулай тохёолдоод байхада, шэнэ дай үүдхэгшэдэй хорото ябуулгануудтай тэмсэдэг хүнүүдэй дунда искусствын уран бэлигтэн байха уялгатай, — гэжэ Людмила Георгиевна хэлэнэ. — Тиимэ дээрэһээ «Ты все смогла, моя Россия», «Помнят люди» мэтын һануулга-дуунуудые, буруушаалгын дуунуудые концертынгээ программада оруулдаг байнаб. Имагтал тиимэһээ өөрынгөө нэрэһээ мүнгэ зөөриие эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ зорюулха гэжэ оролдоно гээшэб.

Людмила Зыкинада эб найрамдалай темэ илангаяа дүтэ юм. Тэрэнэй бага балшар наһан дайнай жэлнүүдтэ тудаһан юм. С. Орджоникидзиин нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводто 12-той басаган һэгэ гү, али заримдаа хоёр халаан хүдэлөөд, нүхэд басагадтаяа хамта шархатагшадта дуулахын тула госпиталь ошодог һэн.

— Дуулажа байхадаа, тэндэ байһан хүнүүдэй нюдэнүүдые шэртэн харадаг һэм, — гэжэ дуушан һанаандаа оруулна. — Хүнүүдтэ дуун хэды ехэ хэрэгтэйб гэжэ имагтал тиихэдэ ойлгоо һэм.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Людмила Зыкина дуунай искусствын үндэр зорилго тухай зааханшье мартадаггүй. Артистын намтарые эхилһэн Пятницкиин нэрэмжэтэ хоор тэрэнэй уран бэлигэй ургалтада ехэ үүргэ дүүргэһэн юм.

— Энэ ушар дайнай һүүлээр уданшьегүй болоо һэн. Хүшэр хүндэ байдалтай һэмди, олон юумэн үшөөл дуталдадаг һэн, гэбэшье иимэ дайн дахин дабтагдахагүй гэжэ хүн бүхэмнай найдадаг бэлэй. Бури аймшагтай шэнэ дайн тээшэ хүн түрэлтэниие түлхихэ хүсэлтэй балмад тэнэг хүнүүд байха гэжэ тиихэдэ бидэ бодоогүйбди. Американ президент Рейган коммунизмда харша добтолго соносхоо гээшэ. Хамаг юумые тэсэжэ, дабажа гараһан, илалта түйлаһан манай орон тэрэнэй заналтаһаа айха гэжэ бодоно гээшэ гү? Юрий Владимирович Андроповой Мэдүүлгын мүр бүхэниие би гүйсэд дэмжэнэб. Тэндэнь манай дура хүсэлэнгүүд найруулагданхай гээшэ. Эб найрамдалай болон шахардуу байдалые һуларуулгын хүсэнүүдэй илаха байһанда этигэнэб.

«Россия» ансамбльтай хамта Германиин Демократическа Республика ошохоёо байнабди. Тэндэ би эб найрамдал, хани барисаан, инаг дуратай Эхэ орон тухайгаа дуулахаб. Шэнэ жэл һонирхолтой, удха түгэс байхаар хүлеэгдэнэ. Ерэхэ жэлдэ, Уралай, һүүлдэнь Казахстанай ажалшадтай уулзаха хүм. Шэнэ газар ашаглалгын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһолол энэ хабартаа үнгэргэгдэхэ байна.

— Манай үри хүүгэдэй, газар түбиин бүхы хүнүүдэй дээрэхи огторгой үүлэгүй сэбэр байг гэһэн гансал бодолтойгоор би сценэдэ гарадагби, — гэжэ дуушан хөөрэнэ. Дайн сэрэгтэ эсэргүү эдэбхитэй ажал ябуулгань Эб найрамдалай совет жасын хүндэлэлэй медаляар тэмдэглэгдээ юм.

И. ВЕКСЛЕР.
ТАСС-ай корр.

Нютаг нютагай һонин

ХЭДЭН КАНАЛААР ШАГНАХАНЬ

Радио-дамжуулгын гурбан программатай шэнэ системэ Хяагта хотодо һаяхан ашаглалгада үгтэбэ. 3 каналтай, 20 түхэриг сэнтэй динамигаар Москваһаа, Улаан-Үдэһөө, тиихэдэ «Маяк» программын дамжуулгануудые радио-шагнагшад шагнаха аргатай болобо.

— Радио-холбооной шэнэ оньһон түхеэрэлгые тодхолгодо инженер О. Имаев, ахалагша электромеханик А. Гречишкин, участогуудай начальнигууд А. Заварзин, Н. Нечаев, электромонтернууд Б. Намжилов, А. Москвитин гэгшэд шалгараа. Эдэнэрэй аша туһаар хяагтынхид радиогой гурбан программын дамжуулгануудые үдэр, һүнигүй шагнаха аргатай болобо, — гэжэ Хяагтын районой хэлхээ холбооной узелай начальник Василий Иванович Попов бидэнтэй уулзахадаа хэлээ һэн.

Е. СУРМАЧ,
штатнабэшэ корр.

ҺУРАГШАД БАЯРТАЙ

275 түхэриг мүнгэ эб найрамдалай жасада оруулха гэжэ Баргажанай районой Баянголой дунда һургуулиин һурагшад шиидэбэ.

Тэдэнэр Карл Марксын нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо намарай үедэ хартаабха хуряалтада хүдэлжэ, 1366 түхэриг олзо олоһон юм. 8 гектарта хартаабха, 5 гектарта капуста, 5 гектарта куузику тариһан байгаа. Эдэ ургамалнуудаа һайнаар харууһалжа, 1160 центнер хартаабха, 330 центнер капуста, 410 центнер куузику суглуулжа, һургуулиингаа столоводо тушааһан, ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ яһалахан хубитаяа оруулһан юм.

Хартаабха хуряалгын үедэ энэ һургуулиин 5-дахи «Б» класс, хоёр 10-дахи классуудай һурагшад онсо илгаржа, ажалай жэшээ харуулаа.

Үнгэрһэн зунай үедэ 1050 хурьга харууһалжа, ажалай хэшээл гараһан Виталий Ринчинов, Дарима Посходиева болон бусад колхоздоо нилээд туһаламжа үзүүлһэн байна.

Бусад һурагшад хонидой нооһо хайшалалгын харюусалгата хаһада ехэ эдэбхи гаргаа. Үбһэ хуряалганда хабаадаһан һурагшад дунда зэргээр 100—150 түхэриг салин хүлһэ оложо, эжы абанараа нилээд баясуулһан юм.

Иимэ туһаламжа хүргэһэнэйнь түлөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд холын хото городуудаар аяншалха түлөөһэгүй путёвконуудаар эрхим һайнаар хүдэлһэн һурагшадые шагнаһан байна.

— Манай һурагшад намарай амаралтын үедэ республикын ниислэл Улаан-Үдэ город хүрэжэ, музей, кинотеатрнуудые, ехэ завод, фабрикануудые, дээдэ болон дунда һургуулинуудые хаража срэһэндээ ехэл баяртайнууд, — гэжэ һургуулиин багша Г. Б. Монтоева хөөрэнэ. — Түрүүшынхиеэ аяншалгада гараһандаа, холо газар ошоһондоо, гадна хүдэлжэ олоһон мүнгэнэйнгөө хубиие эб найрамдалай жасада, дэлхэй дээрэ мүнхэ һайхан наранай мандахын тула оруулһандаа һурагшад баяртай.

С. ШАРБУНАЕВ.

СОВЕТ СПОРТЫН ЭРХИМ ТҮЛӨӨЛЭГШ

ЭРХИМ БЭРХЭ КОНЬКИШАДАЙ НЭГЭН

28 наһатай Сергей Хлебников хадаа һүүлэй жэлнүүдэй дэлхэйн эрхим бэрхэ конькишадай нэгэниинь болоно. Дүтын зайда урилдалгаар манай суглуулагдамал командын эрхим бэрхэ конькишан гэжэ урдынхидал мэтэ тоологдоно. Тэрэ 1982 оной дэлхэйн чемпион, уласхоорондын ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ илагша, СССР-эй чемпион, рекордсмен юм. Сараево хотодо болохо Олимпиин наадануудта Хлебников ехэ амжалта түйлаха аргатай гэжэ тренернүүд тоолоно.

Сергей Хлебниковэй ехэ спортдо оролого юрэ бусын байгаа. 1974 ондо Медео гэжэ суута елүүр дээрэ энэ спортсмен түрүүшынхеэ гараа һэн. Үргэн дала мүрэтэй, хүрхэгэр ехэ сээжэтэй, хүдэр шанга хүлтэй хүбүүнэй елүүр дээрэ гаража ерэхэдэнь, мэргэжэлтэд абаһаар лэ обёороо һэн. «Дан адар томо бэетэй байна. Хаанаһаа шамбай солбон урилдаашан болохоб даа? — гэжэ заримашуул наада бариһаншье байха.—Штанга үргөө һаань, дээрэ һэн ха». Карелиин Сортавала гэжэ багахан хотодо тренер Юрий Скрипинэй хүтэлбэри доро һурган хүмүүжүүлэгдэһэн мэдээжэ бэшэ атлет хүнүүдтэ наада барюулаашье һаа, тээлмэрдэжэ, тунхарижа байнгүй, бүхы хаба шадалаараа урилдажа, олохон элитэ мэдээжэ спортсменүүдые ахижа гараа бэлэй.

Теэд гэнтэ ехэ елүүр дээрэһээ үгы болошобо. Хлебников гэртээ бусажа ерэмсээрээ, конькигаа хадааһанда үлжэгэрхиһэн байгаа. Спортдо ехэ амжалта түйлажа бирахагүй хаб даа гэжэ тэрэ бодомжолоо һэн.

Зүгөөр олимпийскэ чемпион Евгений Куликов түрүүтэй манай дүтын зайда урилдадаг спортсменүүдэй тэрэл Медео дээрэ үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаһан тухайнь нэгэтэ дуулаба. Эдэ үрэ дүнгүүд Сергейн зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэһэн, дурыень татаһан байгаа. Уданшьегүй тэрэ дахинаа елүүр дээрэ гарахые шиидэбэ. Харин мүнөө дүтын зайда урилдахые хүсөө бэлэй.

Дүрбэн жэлэй үнгэрхэдэ, Сергей Хлебников амжалта түйлаба. Медео дээрэ дахинаа мүрысэхэлөө. тренернүүд болон спортсменүүдые гайхуулаа һэн. Тиихэдэ энэмнай айхабтар бэлиг шадабаритай, хүсэн түгэс спортсмен юм байна гэжэ булта тадаа, тэрэ тоодо дэлхэйн рекордсмен Куликов ойлгоо һэн. Имагтал 1978 ондо тэрэ СССР-эй арадуудай Свердловскдо болоһон үбэлэй Спартакиадада бронзо медаляар шагнагдаһан юм. Намарынь Киевтэ үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна мүрысөөндэ илаба. Харин үбэлэй эхиндэ Медео дээрэ үнгэргэгдэһэн шэлэн абалгын мүрысөөндэ бултанһаа шамбай хурдан байһанаа баталба. Тиихэдэнь Хлебниковые СССР-эй суглуулагдамал командада оруулаа һэн.

Оронной суглуулагдамал командын тренер Валерий Муратов тиихэдэ иигэжэ хэлэбэ:

— Би эртээнһээ магтахые хүсэнэгүйб. Гэбэшье энэ спортсмен өөрынгөө бүхы арга боломжые харуулхал байха. Тэрэ елүүр дээрэ айха гайхахые мэдэнэгүй.

Тренерэй хэлэһэн үгэнүүд бэелбэ. 1979 ондо үнгэргэгдэһэн дэлхэйн чемпионадта Хлебников 5-дахи һуури эзэлһэн, харин хоёр жэлэй үнгэрхэлэ Гренобльдо болоһон дэлхэйн чемпионадта Норвегиин суута конькишан Фроде Рённингдо гартажа, мүнгэн медаляар шагнаглаа һэн. 1982 ондо Голландиин Алкмар хотодо Рённинг яажашье ядаад, манай спортсмендэ шүүглэһэн байгаа. Тиигэжэ Хлебников дэлхэйн чемпион болоо һэн.

1983 ондо Хельсинки хотодо үнгэргэгдэһэн дэлхэйн чемпионадта Хлебников урагшагүйлдэбэ. Тэрэ илалта түйлаха ехэ арга боломжотой байгаашье һаа, 500 метрэй зайда урилдахадаа унашаһан байгаа. Тиигэжэ японец Акира Куроива чемпионой нэрэ сэ гэдэ хүртөө бэлэй.

— Хельсинкидэ урагшагүйдэлгэтнай Олимпиадада бэлдэлгэдэ ямар үүргэ нүлөө үзүүлээ гээшэ гү? — гэһэн асуудалтайгаар АПН-эй корреспондент Сергей Хлебниковтэй хөөрэлдөөгөө эхилбэ.

— Энээнһээ шухала тобшололнуудые хэһэн байнаб. Мүнөө елүүр дээрэ шанга тэмсэлэй болодогые хараада абажа, бэеэ һайнаар бариха гээшэ тон шухала удха шанартай. Бага алдуу гаргабал, бүхы этигэл найдалаа алдахаш. Мүрысөөнһөө мүрысөөндэ бүхы хаба шадалаараа мүрысэхэ хэрэгтэй. Нёдондо жэлэй урагшагүйдэлгэһөө хэһэн тобшололни Олимпиадада туһалха аабза гэжэ һананаб. Бэлигтэй бэрхэ айхабтар олон конькишадай елүүр дээрэ гараха байһаниинь элитэ.

— Энэ талаар хэдые хараада абана гээшэбта?

— Нэн түрүүн, дэлхэйн шэнэ чемпион Куроива гэгшые хараада абанаб. Тэрэ 22-тойшье һаа дүршэл шадабари ехэтэй спортсмен юм. Илангаяа 500 метрдэ тэрэ ехэ арга боломжотой. Һүүлэй үедэ американ командада бэлигтэй бэрхэ конькишад, тусхайлбал, Ник Томец, Эрик Хенриксен гэгшэд ургаж гараа. Европын конькишад Фроде Рённинг (Норвеги), Хельберт ван дер Дюйм (Голланди), Андреас Дитель (ГДР), Юка Салмела (Финлянди) гэгшэд илалта түйлаха ехэ арга боломжонуудтай. Манай командын нүхэдни: Владимир Козлов,

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албан дурадхана

Нюур шарайдаа тааруулгаар, шадамар бэрхээр, гоё һайханаар причёско хүүлэһэн эхэнэрнүүд хэды илдам зохидоор харагдадаг бэ!

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай парикмахернууд үһэ тайраха, үнгыень ондоо болгохо, элдэб янзаар буржылгаха, нидхэ, һорьмоһо заһаха, шэрдэхэ гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүдые шадабари ехэтэйгээр хэдэг юм.

Энээнэй удаа гэрэлдэ өөрыгөө харахадаа, ямаршье эхэнэр сэдьхэлээ ханадаг лэ.

Хубсаһанайнгаа «наһые утадхаха», хуушаруулхагүй гэжэ оролдоо һаа, үе-үе болоод лэ сэбэрлэжэ, аршажа байха хэрэгтэй. Жэлэй дүрбэн сагта (зун, намар, үбэл болон хабартаа) һэлгэжэ үмдэһэн, гэхэ зуура гэртээ угаажа болохогүй хубсаһаяа химчисткэдэ тушаагты. Саг үргэлжэ сэбэрээр үмдэгдэжэ ябаһан хубсаһан анханайнгаа түхэл шэнжые, шанарые алдадаггүй. Тиихэ үедөө хүйтэн, халуунай үеые, сагай уларилай эрид хубилалтануудые хараадаа абажа, ямар хубсаһа үмдэхэ тухайгаа бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Энэмнай бэеын элүүртэ сэхэ нүлөөлдэг, даараһанһаа гү, али халуудаһанай удаа хүйтэ абажа үбшэлгэһөө һэргылдэг ха юм.

Химиин аргаар хубсаһаяа сэбэрлүүлхэеэ тушаахадаа, хибэн хүйртэ, бусадшье зарим хорхой шумуулда эдюулхэгүйн тула һэргылэмжын захил хэхэеэ бү мартагты. Уламжалан удаан саг соо энээн гушаа үлүүтэ һанаагаа зобоһоноойтнай хэрэггүй байха.

Хубсаһа хунарайнгаа гадар талын үзэмжэтэ һайхан түхэлые анханайнь занда үлөөхын тула тусхай бодосуудые, хэрэглэхэдэ болоно. Түргэн харлахагүй, уршыха, нугархагүйнь тула иимэ зүбшэл үгэнэбди.

Хэрбээ хубсаһан дээрээ ямар нэгэ толбо дуһаажархёо, тоһо адхажархёо һаа, элдэбын аргаар өөһэдөө арилгаха гэжэ бү оролдогты. Будэй һэбэрдэһэнэй бүрндэлые гүйсэд мэдээгүй аад, толбо арилгадаг зүйлөөр аршаа һаатнай, бүдынь муудаха, үнгэеэ алдаха гү, али хайлашахадаашье болохо.

Хониной, ямаанай, шандаганай, тарбаганай арһа элдүүлхэ, шэрдүүлхые хүсэгшэд иимэ адресаар хандахадань болоно: г. УЛАН-УДЭ, ул. КОМСОМОЛЬСКАЯ, 33. Хүдөөгэй хүн зон энэ талаар ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын байшангуудта гү, али комплексноор тушаан абадаг пунктнуудта өөр өөрынгөө һууринда хандаха аргатай.

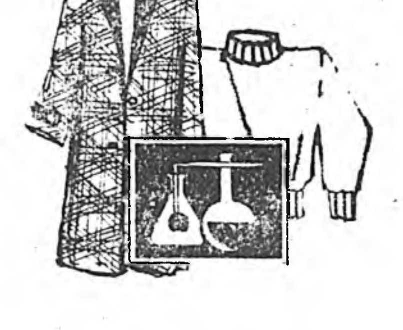

Һүүлэй үедэ трикотаж хубсаһа үмдэхэ дуратайшуул олошороо. Тиимэһээл нэхэмэл элдэбын зүйлнүүд хүн зондо үргэнөөр дурадхагдана. Үйлэдбэриин «Бурятрикотажбыт» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд хүн зоной олон янзын захилнуудые дүүргэдэг юм. Тиихэдээ элдэб хээ угалзануудтайгаар, нарин нягтаар, һайн шанартайгаар хэхые оролдодог гээшэ. Плати, пуловер, джемпер, жакет—эдэнэй ямартаньь захил хэхэ дуратайбта, бүхы хүсэлтнай бэелүүлэгдэхэ.

Нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд хуушарһан, багадаһан, хахарһан хубсаһа һэльбэн шэнэлдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, хамсынуудые ондоо түхэлтэй болгохо, юбкэнүүдые тааруулан утадхаха, багадаһан плати үргэдхэхэ аргатай.

Трикотаж зүйлнүүдтэ захил хэхэ, заһабарилха, һэльбэн шэнэлхэ дуратайшуулай ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадуудта хандахадань болохо.

Дүтынтнай түрэл гаралай гү, али танай ажабайдалда болоһон шухала үйлэ ушарнуудые наһанай дурасхаал болгон хадуужа абаха гээ һаа, мастер-фотографуудта хандахадатнай болохо. Танай захилаар тэдэнэр документнүүдтэ хэрэгтэй сагаан-хара үнгэтэй дүрэ зурагуудые саг дары буулгаад, бүтээгээд үгэхэ. Бүлэг бүлэгөөрөөшье, ганса нэгээрээшье дүрэеэ буулгуулхада дуранай хэрэг ааб даа. Мүн керамическа тусхай фотопортредүүдые хүүлэхэдэ болохо байна.

Һургууляа дүүргэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрхим коллективүүд (бригада, участок, халаан) һургуулидаа, хүдэлмэриингөө үедэ дүрэеэ буулгуулха захил хүүлэхэ аргатай.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«20 декабря»— олон серитэй уран һайханай фильм. «Военная диктатура» (1-дэхи сери). 11.00 —«Аяншалагшадай клуб». 11.50— Шэнэ һонин. 15.15— Шэнэ һонин. 15.30 —«Это — Украина» — баримтата фильм. 15.55—«Би Советскэ Союзай эрхэтэнби». 16.40 —В.В. Маяковский. «Дуратай шүлэгүүд». 17.10—Түбэй телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой симфоническа ба эстрадна хүгжэмэй оркестр наадаха. 17.40— Новомосковско үйлэдбэриин «Азот» нэгэдэлэй 50 жэлэй ойдо. 18.10—«Бултанда зорюулагдаһан стадион». 18.40—«Над Бейрутом чужие облака»—баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал» —шэнэ һонинoй программа. 19.10— «Ехэ хуби заяан» гэһэн дамжуулга.

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.25— СССР-эй ба Канадын хоккейн ветерануудай уласхоорондын уулзалга (3. ... шата). 21.00— «Баримтата экран». 22.00— «Время». 22.30—«Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр улас-

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам редактора—2-68-08 зам редактора — 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды 2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-6436, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-61, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81., корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95 отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-01738. Заказ № 292. Индекс 04848.